

Saskaņots
Bauskas novada domes
2025.gada 27.marta sēdē
Nr.109 (prot. Nr.3. 10.p.)

**BAUSKAS PILS MUZEJA
DARBĪBAS UN ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
2025.-2030.GADAM**

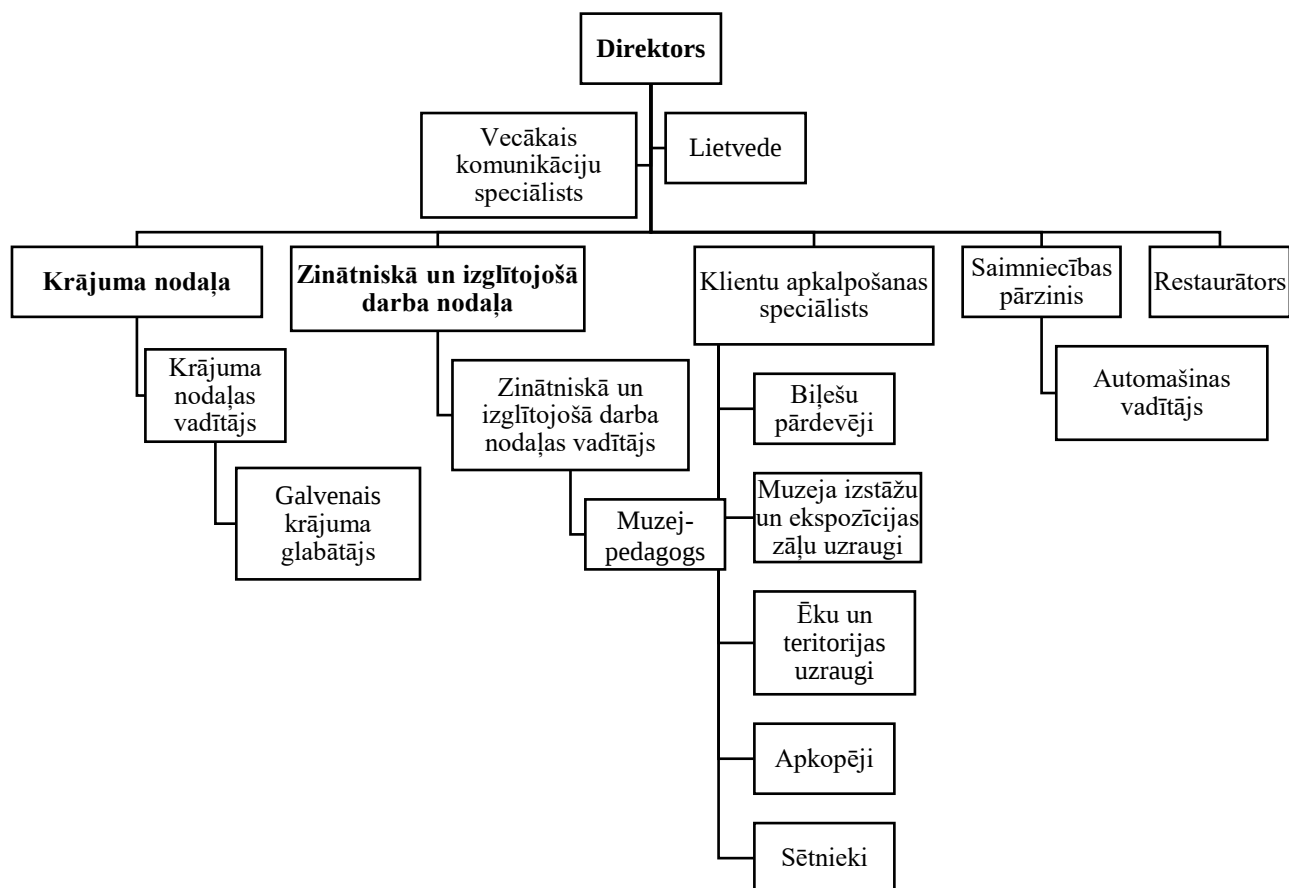
		Saturs	Lpp.
1.		Muzeja raksturojums, tā loma sabiedrībā	2
	1.1.	Darbības pilnvarojums	2
	1.2.	Misija, vīzija un vērtības	3
2.		Pašreizējās situācijas raksturojums	5
	2.1.	Pārskata periodā sasniegtie rezultāti	5
	2.2.	Mērķauditorija	12
	2.3.	Muzeja darbības spēju izvērtējums	12
3.		Stratēģiskā daļa	15
	3.1.	Politikas mērķi	15
	3.2.	Prioritātes, mērķi un sagaidāmie darbības rezultāti	20
4.		Stratēģijas ieviešanas uzraudzība	32
5.		Pielikumi	33
	5.1.	1.pielikums. Krājuma darba politika	33
	5.2.	2.pielikums. Pētniecības darba politika	41
	5.3.	3.pielikums. Komunikācijas politika	44

1. Muzeja raksturojums, tā loma sabiedrībā

1.1. Darbības pilnvarojums

Bauskas pils muzejs (BPM) ir Bauskas novada pašvaldības kultūras iestāde, izveidota 01.02.1990., pamatojoties uz LPSR Ministru Padomes 05.01.1990. lēmumu Nr. 3. un Bauskas rajona TDP 22.01.1990. lēmumu Nr. 21.

Bauskas pils muzeja darbības pamats ir Bauskas novada domes apstiprināts nolikums (Grozījumi 29.12.2011.; 19.12.2013.; 30.03.2017.)

Muzeja pilnvaras un funkcijas

Bauskas pils muzejs nodarbojas ar zinātniski pētniecisko, ekspozīciju, izglītojošo, krājuma komplektēšanas un aprūpes, izdevējdarbību, Bauskas pils restaurācijas projektēšanas, restaurācijas un remonta darbiem.

Bauskas pils muzejam funkcijas:

- Bauskas pils restaurācijas projektēšanas, restaurācijas un remonta darbu organizēšana un uzraudzība;
- muzeja misijai atbilstoša krājuma veidošana, uzskaitē un saglabāšana;
- valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa – Bauskas pils izpēte, kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas ordeņvalsts, Kurzemes-Zemgales hercogistes un tām saistīto Eiropas valstu vēsturi un kultūru laika posmā no 15. gs. līdz 1796.g.;
- pils vēsturei un arhitektūrai atbilstošu ekspozīciju un tematisko izstāžu iekārtošana un pilnveidošana;
- izglītojošais darbs, izmantojot ekspozīcijas, tematiskās izstādes un krājuma kolekcijas: ekskursijas, lekcijas, konsultācijas, tematiskie pasākumi, muzejpedagoģiskās programmas;
- publikāciju par Bauskas pili, muzeja kolekcijām, ekspozīcijām, tematiskajām izstādēm sagatavošana un izdošana;
- profesionālās mākslas un mūzikas izplatīšana un pieejamības veicināšana.

1.2. Misija, vīzija un vērtības

Muzeja misija ir apgūt Bauskas pili kā valsts nozīmes kultūras pieminekli kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas ordeņvalsts un Kurzemes hercogistes vēsturi, apkopojot un eksponējot vēsturisko materiālu, izpētot pieminekli uz vietas, veidojot pils vēsturei un arhitektūrai atbilstošas ekspozīcijas, veicot atbilstošu krājuma komplektēšanas, glabāšanas un restaurācijas darbu, kā arī organizatorisko un saimniecisko darbu, kas saistīts ar pils kompleksa restaurāciju un iesaistīšanu kultūras dzīves aprīvē.

Vīzija

Pabeigta Bauskas pils konservācija un restaurācija, saglabātas un eksponētas visas pils autentiskās vērtības, vēsturiskais siluets ainavā un zemes nocietinājumu sistēma. Iekārtotas Bauskas pils muzeja vēstures un interjeru iekārtojuma ekspozīcijas, tematiskās izstādes, kuru pamats ir pils arheoloģisko atradumu un augstvērtīgu 16.-17.gs tēlotājas mākslas, lietišķi dekoratīvās mākslas un ieroču kolekcijas, kas atspoguļo muzeja darbinieku pētījumu rezultātus. Muzejs ir kļuvis par renesanses un manierisma kultūras un sadzīves disciplīnu pētniecības un praktiskās apgūšanas centru. Izglītojošais darbs ar sabiedrības līdzdalību tiek realizēts klasiskā veidā - ar ekspozīciju un izstāžu starpniecību un inovatīvā veidā - ar tā saucamā „dzīvā” muzeja idejas īstenošanu. Tajā strādā kultūras mantojuma objekta specifikai atbilstošas kvalifikācijas speciālisti. Muzeja aktivitātes uzlabojušas reģiona dzīves kvalitāti un konkurētspēju Eiropas pilsu muzeju kontekstā.

Vērtības

Misijas apziņa

Bauskas pils muzejs veic nozīmīgu ieguldījumu izpratnes veidošanā un paplašināšanā par Kurzemes-Zemgales hercogisti, kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un aktualizēšanu, veidojot

izpratni sabiedrībā par ziemeļu renesansei un manierismam raksturīgu arhitektūru, interjeru iekārtojumu un sadzīvi Eiropas kontekstā.

Autentiskums

Muzejs tiecas uz maksimāli pietuvinātu un precīzu pieeju pils pastāvēšanas laika atainošanā. Bauskas pils atjaunošanā ar relatīvi lielo rekonstrukcijas īpatsvaru, maksimālā apjomā eksponējami un publicējami pils izpētes laikā atklātie artefakti, kas pamato arhitektūras mantojuma saglabāšanā paveikto.

Atbildība

Atbildība par darbu, vēstījuma un interpretācijas kvalitāti pret kultūras mantojuma objektu, vidi, apmeklētājiem un kolēģiem.

Ilgspējība

Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana nākamajām ģenerācijām - regulāra un rūpīga Bauskas pils kompleksa aprūpe, krājuma konservācija un restaurācija.

Radošums

Spēja radīt jaunas idejas, kuru pamatā ir zināšanas, spēja domāt jaunos virzienos, spēja pārvarēt šķēršļus, vēlme riskēt, motivācija, apkārtējā vide.

Atvērtība

Dialogs ar sabiedrību, publicējot informāciju, sadarbojoties ar reģiona iestādēm, sabiedrības kopienām, organizācijām, to skaitā Piļu ap Baltijas jūru asociāciju, Latvijas muzeju biedrību, ICOM, vietējām un valsts mēroga tūrisma firmām.

2. Pašreizējās situācijas raksturojums

2.1. Pārskata periodā sasniegtie rezultāti

2.1.1. Kvantitatīvie rādītāji

Nr.	Krājuma darbs	2019	2020		2021		2022		2023		2024	
			Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
1.	Pārskata periodā jauniegūto krājuma vienību skaits	19	25	16	25	63	25	117	25	132	25	175
2.	Konservēto un restaurēto priekšmetu skaits	43	60	113	60	46	60	68	60	14	60	5
3.	Izmantoto krājuma vienību skaits	986	1000	1172	1000	620	1000	726	1000	811	1000	672
4.	Kopkatalogā ievadīto vienību skaits	6	300	772	300	105	300	108	300	125	300	22
5.	No krājuma deponēto vienību skaits	2	2	41	2	41	2	41	2	47	2	43
	Pētniecības darbs	2019	2020		2021		2022		2023		2024	
			Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
1.	Priekšmetu skaits, kam veikta zinātniskā inventarizācija	0	50	0	50	75	50	0	50	0	50	0
2.	Publicēto monogrāfiju un katalogu skaits	-	-	0	-	0	-	0	1	0	3	1
	Ekspozīciju darbs	2019	2020		2021		2022		2023		2024	
			Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
1.	Pastāvīgo ekspozīciju skaits	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4
2.	Izstāžu skaits muzejā	7	7	4	7	5	7	7	7	7	7	7
3.	Izstāžu skaits ārpus muzeja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Darbs ar apmeklētājiem	2019	2020		2021		2022		2023		2024	
			Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
1.	Apmeklējumu skaits	182 853	183 000	121480	185 500	100026	188 000	233815	189 000	193720	190 000	188217
2.	Novadīto ekskursiju skaits	86	90	41	90	28	90	52	90	99	90	57
3.	Muzejpedagoģisko programmu skaits	6	6	5	6	4	8	6	9	8	9	7
4.	Aptaujāto apmeklētāju skaits	153	150	-	150	-	150	-	150	-	150	130
5.	Ekspozīcijas atvērtas apmeklētājiem (stundas gadā)	2 699	2 727	1744	2 715	1216	2 727	2727	2 733	2733	2 717	2842
6.	Muzejs pieejams ārpus regulārā darba laika-stundu skaits gadā	1 089	1101	645	1089	438	1073	1073	1115	1115	1086	1060
	Finansējuma piesaiste	2019	2020		2021		2022		2023		2024	
			Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
1.	Iesniegto projektu skaits	1	3	3	3	1	3	4	3	2	3	3

2.1.2. Bauskas pils kompleksa aprūpe

2.1.2.1. Bauskas pils vecākās daļas – Livonijas ordeņa cietokšņa drupu konservācija un aprūpe

- ERAF projekts „Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Zemgales reģionā”:
Bauskas pilsdrupu konservācijas 3.kārtas (centrālais tornis, mazais vārtu tornis un pieguļošās sienas) būvdarbi. Bauskas pilsdrupu konservācijas 3.kārtā realizētie darbi saņēma konkursa “Latvijas Būvniecības Gada balva 2020” apbalvojumu – 1.vietu nominācijā “Restaurācija”.
- Bauskas pils drupu ziemeļu sienas sektora konservācija.

2.1.2.2. Bauskas pils jaunās daļas – Kurzemes-Zemgales hercogu rezidences konservācija, restaurācija un rekonstrukcija:

- Bauskas pils jaunās daļas akmens kāpņu un terases jumta rekonstrukcijas tehniskais projekts.
- Bauskas pils jaunās daļas akmens kāpņu dzegas, balustru un margas restaurācija.
- Bauskas pils rietumu un austrumu aizsarggrāvju tiltu rekonstrukcijas skiču projekts.

2.1.2.3. Bauskas pilskalna ziemeļu nogāzes nostiprināšana

- ERAF projekts „Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Zemgales reģionā”:
Bauskas pilskalna ziemeļu nogāzes nostiprināšanas un rehabilitācijas būvdarbi.

2.1.3. Muzeja misijai atbilstoša krājuma veidošana, uzskaitē un saglabāšana

2.1.3.1. Krājuma komplektēšana

Pārskata periodā muzeja krājums papildinājies par 503 vienībām, no tām pamatkrājums par 327 vienībām.

Krājuma komplektēšanas prioritāte ir priekšmeti ekspozīcijām un tematiskajām izstādēm. Iepirkti 82 priekšmeti par 222 636 EUR. Pirkumi finansēti no muzeja budžeta līdzekļiem 185 436 EUR apmērā un no VKKF mērķprogrammas Muzeju nozares attīstībai 37 200 EUR apmērā - 16.gs.beigu-17.gs.sākuma kabineta un 17.gs. gleznas “Klusā daba” iegāde Bauskas pils muzeja interjera iekārtojuma ekspozīcijai un 1620.gada musketes ar balsta dakšu un pulvera mēru jostu iegāde Bauskas pils muzeja ekspozīcijai "Bauskas pils-militārs nocietinājums".

2.1.3.2. Krājuma glabāšanas apstākļu uzlabošana

Muzeja ēkai ir apsardzes un ugunsdzēsības signalizācija, kā arī aprīkojums un iekārtas uguns dzēšanai. Ir izstrādāts plāns Nacionālā krājuma priekšmetu aizsardzībai ārkārtas situācijai. Ir ievērotas MK noteikumos Nr.956 "Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu" noteiktās krājuma saglabāšanas prasības. Sadarbojoties ar restauratoriem, notiek profilaktiskie pasākumi: koka priekšmetu apstrāde ar ķīmiskiem līdzekļiem pret insektiem, tekstīliju vēdināšana un tīrīšana.

2.1.3.3. Krājuma priekšmetu konservācija un restaurācija

Pakāpeniski tiek konservētas Bauskas arheoloģisko izrakumu metāla senlietas – 140 vienības, keramikas trauki – 15 vienības. Eksponēšanai Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijā restaurēti 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās mākslas eksponāti – 7 krēsli, 3 gobelēni, 4 laternas, 3 lādes. Kostīmu izstādei restaurētas 9 mežģīnes. Bauskas pils krāšņu podiņu izstādei restaurēti 56 podiņi. Militārajai ekspozīcijai veikta konservācija 11 lielgabaliem.

2.1.3.4. Krājuma uzskaitē

Krājuma vienību skaits, kam veikta esības pārbaude 2945 priekšmeti. Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga (NMKK) datu bāzē ievadīti 1132 muzeja krājuma priekšmeti. Finansiāli novērtēto vienību skaits 419.

2.1.4. Pētnieciskais darbs

2.1.4.1. Pils arheoloģiska, arhitektoniska un mākslinieciska izpēte

Gads	Autors	Pētījums
2021	M.Skanis	Bauskas pils centrālā torņa, mazā torņa un pieguļošo sienu konservācijas darbu restaurācijas atskaite

2.1.4.2. Krājuma zinātniskā izpēte

Autors	Nosaukums	Mērķis
D.Zinkevičs	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu 3D skenēšana	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu kataloga sastādīšana
R.Hofmanis	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu foto fiksācija	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu kataloga sastādīšana
G.Dukure	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu rekonstrukcijas zīmējumu izgatavošana	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu kataloga sastādīšana
E.Bruģis	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu rasējumu izgatavošana	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos iegūto krāšņu podiņu kataloga sastādīšana
I.Līne	Bauskas pils krāsnis un kāšņu podiņi	Monogrāfijas un kataloga teksti, attēlu atlase, plānu un shēmu sagatavošana
J.Grūbe	Bauskas pilī atrastās ieroču daļas un munīcija	Kataloga sagatavošana – priekšmetu apraksti, kataloga teksti, ieroču daļu un munīcijas atradumu tabula
V.Skalberga	Bauskas pils arheoloģisko trauku kolekcijas izpēte	Kataloga sagatavošana - pabeigta arheoloģisko keramikas trauku lauku sistematizācija, analogijas, izraksti no arheoloģijas izrakumu atskaitēm, trauku fragmentu apraksti, teksti katalogam
V.Skalberga	Flāmu gobelēna "Vertumns un Pomona" izpēte	Restaurācijas uzdevuma sagatavošana
R.Garklāva	Bauskas pils dekoratīvo akmenskalumu kolekcijas izpēte	Kataloga sagatavošana – avotu izpēte

2.1.4.3. Ekspozīciju un tematisko izstāžu plāni

Gads	Autors, nosaukums
2024	R.Garklāva. „17. gs. jātnieka bruņas, zirgs un zirga bruņas” - zirgu staļļa interjera iekārtojuma ekspozīcijas plāna detalizācija
2022	R.Garklāva. 16. un 17. gs. mūzikas instrumenti: ērģeļu pozitīvs, dubultais virdžināls, arfa. Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijas plāna detalizācija
2022	R.Garklāva. 17. gs. musketiera un artilērista tērpa sastāvdaļas, izstādes „Bauskas pils – militārs nocietinājums” ekspozīcijas plāna detalizācija
2022	R.Garklāva. 17. gs. lielpabala lauka lafete un cietokšņa kuģa lafete, Brīvdabas militārās ekspozīcijas plāna detalizācija
2022	V.Skalberga. „16. un 17. gs. mežģīnes”, izstādes „Tērps un rotas Kurzemes –Zemgales hercogistē” ekspozīcijas plāna detalizācija
2021	M.Skanis. ”Bauskas pils būvperiodi”, digitālās ekspozīcijas plāns
2020-2024	M.Skanis, R.Garklāva, V.Skalberga., J.Grūbe, I.Ozola Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijas plāna detalizācija

2.1.4.4. Publikācijas

Gads	Autors	Nosaukums	Izdevums, kurā publicēts
2024	R.Garklāva	Informatīvo stendu teksti "Centrālais tornis", "Krieviņi", "Šaujampulveris"	Bauskas pils muzeja Centrālais tornis
2024	I.Līne	Bauskas pils krāsnis un krāšņu podiņi	Monogrāfija, kolekcijas katalogs
2023	R.Garklāva	Informatīvo stendu teksti "Bauskas pils nocietinājumi", "Lielgabalu lafetes", "Lielgabala aprīkojums", "Dzelzs manufaktūras", "Lielgabala izgatavošana", "Ziemeļu siena", "Ziemeļrietumu tornis", "Rietumu siena un tornis", "Dienvidu siena un tornis".	Brīvdabas militārajā ekspozīcijā
2023	Dž.Flenderienē	Bauskas pils muzeja mājaslapas teksti lietuviešu valodā	www.bauskaspils.lv
2023	E.Jegorova	Raksti: "Uz Bauskas pili pēc tālu gadsimtu svētku sajūtas", "Sagaidi rudeni renesanses laikmeta noskaņās", "Izgaismot ziemas mēnešu garos vakarus ar skaistiem notikumiem Bauskas pilī".	Tūrisma ceļvedis "Satiec Bausku"
2022	R.Garklāva	"Vēsturiskais ceļš: Raudondvaris - Bauska", LV, LT, EN	Tūrisma ceļvedis
2021	M.Hanzls	Bauskas pils centrālā un mazā torņa konservācija. 2018-2020	Grāmata

2.1.4.5. Referāti

Gads	Autors	Nosaukums	Kur nolasīts
2020	I.Ozola	"Public programs of Bauska castle museum"	Konference: «Fortress as a historical and cultural phenomenon and an object of study in museum and teaching practice»
2021	I.Ozola	"Lost Paradise": Christopher Columbus' first journey to the New World and back to Europe"	Konference "The 38th Early Dance Circle Online"
2021	M.Skanis	"Bauskas pils centrālā torņa atjaunošana"	Diskusija "Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijai", rīkotājs Latvijas Dizaina centrs
2022	V.Skalberga	„Ārstniecības augi renesansē”	“Senā dzīvesveida skolas” nodarbība Bauskas pilī
2023	V.Skalberga	Herbalistika renesansē	“Senā dzīvesveida skolas” nodarbība Bauskas pilī
2023	M.Skanis	Mērķis, laikmets, pieminēklis - Bauskas pils divdesmitajā gadsimtā	Starptautiska konference “Divdesmit gadi viduslaiku mūra arhitektūras pieminēkļu aprūpē”
2023	M.Hanzls	Ceturtdaļgadsimts Bauskas pils glābšanā	Starptautiska konference “Divdesmit gadi viduslaiku mūra arhitektūras pieminēkļu aprūpē”
2023	M.Hemala	Bauskas pils viduslaiku apmetumu konservācija	Starptautiska konference “Divdesmit gadi viduslaiku mūra arhitektūras pieminēkļu aprūpē”
2023	R.Garklāva	Artilērija 17.gadsimtā	Senā dzīvesveida skolas nodarbība "17. gadsimta kara māksla"
2023	J.Grūbe	Poļu - zviedru karš	Senā dzīvesveida skolas nodarbība "17. gadsimta kara māksla"
2023	M.Skanis	Kaļķis arhitektūras pieminēkļu restaurācijā	Zaļenieku komerciālās un amatniecības vidusskolas audzēkņi
2023	R.Garklāva	Bauskas pils muzeja jaunieguvumi militārajā ekspozīcijā un renesanses mūzikas instrumentu kopijas	Izzinošs pasākums "Jaunumi Bauskas pilī"
2023	V.Skalberga	Kurzemes-Zemgales hercogu portreti Bauskas pils muzeja ekspozīcijā	Izzinošs pasākums "Jaunumi Bauskas pilī"
2023	J.Grūbe	Bauskas pils muzeja jaunieguvumi Bauskas pils interjera iekārojuma ekspozīcijā	Izzinošs pasākums "Jaunumi Bauskas pilī"

2023	M.Skanis	Bauskas pilskalna ziemeļu nogāzes nostiprināšana	Izzinošs pasākums "Jaunami Bauskas pilī"
2024	I.Ozola	Higiēna renesansē	"Senā dzīvesveida skolas" nodarbība Bauskas pilī
2024	M.Skanis	Bauskas pils būvperiodi	Vēstures lasījumi „Bauskai 415”
2024	I.Līne	Arheoloģisko izrakumu krāšņu podiņu kolekcija	Vēstures lasījumi „Bauskai 415”
2024	J.Grūbe	Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos atrastās šaujamieroču daļas un munīcija	Vēstures lasījumi „Bauskai 415”
2024	V.Skalberga	Ieskats Bauskas pils muzeja keramikas trauku kolekcijā	Vēstures lasījumi „Bauskai 415”
2024	R.Garklāva	17.gadsimta musketiera un artilērista tērpu rekonstrukcijas	Vēstures lasījumi „Bauskai 415”
2024	I.Ozola	"Dzīvais muzejs" Bauskas pilī, eksperimentālo metožu ieviešana 16.-17.gs sadzīves kultūras izpētē	Vēstures lasījumi „Bauskai 415”
2024	R.Garklāva	Dzelzs manufaktūras Kurzemes un Zemgales hercogistē 17.gs. Vecmuiža	Vecumnieku tautas nams

2.1.4.6. Izglītojošo pasākumu un programmu scenāriji

Sagatavoti “Senā dzīvesveida skolas” nodarbību scenāriji (tēmas: I.Ozola „Higiēna renesansē”, V.Skalberga „Herbalistika renesansē”, V.Skalberga „Ārstniecības augi renesansē”, R.Garklāva "17. gadsimta kara māksla", V.Skalberga „Kauls renesanses mākslā un sadzīvē”.

Sagatavoti izglītojošo programmu scenāriji: R.Garklāva „Kara māksla 17.gs.”; R.Garklāva, I.Ozola „Apgaismojums renesanses pilīs”, I.Ozola „Renesanses spēles un rotaļas”.

2.1.5. Komunikācija ar sabiedrību

2.1.5.1. Ekspozīcijas un izstādes

Bauskas pils muzejā var apskatīt: „Bauskas pils vēstures ekspozīciju”, „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīciju”, Brīvdabas militāro ekspozīciju, digitālo ekspozīciju „Bauskas pils būvperiodi”, tematisko izstādi “Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”, tematisko izstādi “Bauskas pils – militārs nocietinājums”, Dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas izstādi.

Pārskata periodā izveidota Brīvdabas militārā ekspozīcija, kurā eksponēti 9 lielgabali - četriem lielgabaliem rekonstruētas koka lauka lafetes un tie novietoti pils austrumu bastionos, pieci novietoti metāla statīvos cietokšņa pagalmā. Pils Centrālā torņa pirmā stāva šaujamlūkā novietots lielgabals uz rekonstruētas kuģa lafetes. Pils teritorijā izvietotas planšetes ar pils aizsardzības sistēmu paskaidrojošu informāciju.

Pils Centrālajā tornī pārskata periodā izveidota un tiek demonstrēta digitāla ekspozīcija „Bauskas pils būvvēsture”, kas demonstrē pils kompleksa evolūciju no Agro metālu laikmeta nocietinātas baltu apmetnes Bauskas pilskalnā līdz cietoksnim ar Franču sistēmas nocietinājumiem 18.gs. sākumā.

Būtiski papildināta „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcija”, kas ansambļu veidā iezīmē pils telpu funkcijas Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru dinastijas valdīšanas laikā: 16.gs.b.-17.gs. sākuma kabinets, 17.gs. Holandiešu gleznotāja Kornelija Krija glezna “Klusā daba”, 17.gs. pirmās puses Flandrijas galds, trīs Delftas 17.gs. otrās puses vāzes, seši 17.gs. pirmās puses krēsli, 17.gs. pirmās puses Augsburgas pulkstenis ar svārstu, 17.gs. pirmās puses holandiešu kabinetskapis, divas 17.gs. laternas, 17.gs. sākuma Hendrika van Anthonissena jūras ainava ar kuģiem, divas 16.gs. beigu-17.gs. sākuma vācu lādes, 17.gs. saimes galds un sols, 16.gs. beigu kredence, 16.gs. ēdamgalds, 17.gs. sadzīves priekšmeti - piparkūku forma, krēsli, krūkas, šķīvji, alus kauss, svečturi, skalturis, tintnīca, eļļas lampiņa, ādas spaiņi, u.c.

Tematisko izstādi “Bauskas pils – militārs nocietinājums” papildinājuši ap 1620.g. izgatavota arkebūza, 17.gs. vidus Ziemeļeiropas kavalērista ķivere, ap 1580.g. izgatavots vācu kara cirvis, 17.gs. sākuma pistoles ar krama un rata aizdedzes mehānismiem, 1620. gada muskete ar balsta dakšu un pulvera mēru jostu. Nozīmīgs izstādes papildinājums ir divas 17.gs. tērpu

rekonstrukcijas ar aksesuāriem un atbilstošiem piederumiem: 17.gs.pirmās puses musketiera un 17.gs.beigu artilērista.

Tematisko izstādi "Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620" papildinājušas 16.gs. beigu –17.gs. mežģīnes.

Muzejā kā tematisko "Senā dzīvesveida skolas" pasākumu sastāvdaļa tiek iekārtotas ekspresizstādes, kuru saturs atbilst pasākuma tematikai: "Ādas priekšmeti no Bauskas pils arheoloģiskās kolekcijas", „Kauls un rags renesanses mākslā un sadzīvē”, „Kunstkamera”, „Parazīti”.

Pārskata periodā muzejā notikusi mūsdienu mākslas izstāde, kuras tematika un saturs atbilst Bauskas pils raksturam: gleznotājas Ligitas Caunes darbu izstāde "Ar Itāliju sirdī".

Pateicoties starptautiskai sadarbībai ar Čehijas vēstniecību Latvijā, apmeklētājiem bija iespēja iepazīt izstādi „Čehijas UNESCO mantojums”.

Muzejā tika eksponētas Latvijas Valsts Vēstures arhīva speciālistu sagatavotā ceļojošā izstādes „Somu jēgeri Latvijā” un Tukuma muzeja izstāde „Ak, svētā Lestene!”.

Eiropas kultūras mantojuma dienām 2024 tika sagatavota izstāde „Bauskas pils kompleksa attīstības nākotnes projekti”.

2.1.5.2.Darbs ar apmeklētājiem

Muzejs apmeklētājiem piedāvā:

- Pārskata ekskursijas latviešu, krievu, angļu valodās; tematiskās ekskursijas latviešu, krievu, angļu valodās; audiogida ekskursijas „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijā”, „Pils vēstures ekspozīcijā” un tematiskajās izstādēs „Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”, „Bauskas pils - militārs nocietinājums” latviešu un angļu valodās.
- Muzejpedagoģiskās programmas: “Deju stunda galmā”; “Ģērbšanās kultūra Kurzemes un Zemgales hercogistē”; „Vecā naudas maka stāsts”; „Galma sadzīves kultūra 16.gs.b. – 17.gs. 1.puse”; nodarbības 15.-17.gs. galma dejās un mūzikā.
- *Pārskata periodā no jauna izveidotas trīs muzejpedagoģiskās programmas: „Renesanses laika spēles”, „Apgaismojums renesanses pilīs”, „Kara māksla 17.gs.”.*

Nr.	Programmas nosaukums	Novadīto programmu skaits pa gadiem/dalībnieku skaits				
		2020	2021	2022	2023	2024
		skaits/ dalībnieki	skaits/ dalībnieki	skaits/ dalībnieki	skaits/ dalībnieki	skaits/ dalībnieki
1.	Deju stunda galmā	8/134	-	19/501	25/634	22/551
2.	Ģērbšanās kultūra Kurzemes hercogistē	10/177	4/40	6/52	9/129	5/40
3.	Galma sadzīves kultūra 16.gs.b.-17.gs. pirmā puse	-	-	-	-	-
5.	Vecā naudas maka stāsts	8/134	-	-	3/83	1/10
6.	Nodarbības 15.-17.gs. galma dejās un mūzikā	21/186	-	12/78	6/109	-
7.	Renesanses laika spēles	-	9/144	52/1071	84/1922	52/1236
8.	Apgaismojums renesanses pilīs	-	-	-	1/20	5/73
9.	Kara māksla 17.gs.	-	-	-	-	1/39
Novadītās programmas kopā		47/631	13/184	89/1702	128/2897	86/1949

- Tradicionālie pasākumi: Senā dzīvesveida skola, paukošanas turnīrs "Ius gladii" (Zobena tiesības), Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru laika mūzikas un mākslas festivāls “Vivat Curlandia!”, mākslinieku radošās rezidences, Ziemassvētku balle Livonijā, kino vakari, senās un romantiskās mūzikas koncerti.

Gads	2020	2021	2022	2023	2024
Muzejišķo pasākumu skaits	13	17	37	23	24

- Pārskata periodā 30 lekcijas muzejā.

Muzeja iespieddarbi:

- Monogrāfija I.Līne „Bauskas pils krāsnis un krāšņu podiņi” 533 lpp.
- Grāmata M.Hanzls „Bauskas pils centrālā un mazā torņa konservācija. 2018-2020” 77 lpp.
- Tūrisma ceļvedis "Vēsturiskais ceļš: Raudondvaris - Bauska", LV, LT, ENG 46 lpp.

2.1.6. Finanšu piesaistes projekti

- “Historic road: Raudondvaris–Bauska” programmā “Interreg V-A Latvia–Lithuania Programme 2014-2020”.
- ERAF projekts „Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Zemgales reģionā”.
- VKKF projekti - 12 gab.
- Zemgales vēsturiskās zemes kultūras programmas projekti - 3 gab.
- NKMP Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas projekti – 1gab.

2.1.7. Muzeja ieņēmumi par pārdotajām biļetēm un sniegtajiem pakalpojumiem

Gads	2020	2021	2022	2023	2024	Kopā
Summa EUR	60 180	53 977	114 185	208 425	216 804	653 571

2.2. Mērķauditorija

Bauskas pilsētas un novada iedzīvotāji kā potenciālie augstas kvalitātes kultūras pasākumu apmeklētāji Bauskas pilī.

Bauskas pilsētas un apkārtnes uzņēmumi, kas sniedz pakalpojumus Bauskas pils piesaistītiem tūristiem.

Latvijas uzņēmēji, kas specializējušies viduslaiku atribūtikas, suvenīru, vēsturisku priekšmetu kopiju izgatavošanā un tirdzniecībā.

Vietējie un ārvalstu tūristi, ikdienas muzeja apmeklētāji - kultūrvēstures un piedzīvojumu tūrisma cienītāji, kas vēlas saņemt 15.-17.gs. kultūrvēsturiskas ievirzes programmu.

Konferenču un semināru dalībnieki un organizatori, kuri izmanto muzeja konferenču zāli, kafejnīcu, radošo rezidenču telpas un muzeja pakalpojumus brīvā laika pavadīšanai.

Kultūrvēsturiska satura izrāžu, koncertu, un festivālu rīkotāji un apmeklētāji.

2.3. Muzeja darbības spēju izvērtējums

2.3.1. SVID analīze

Nr.	Bauskas pils muzeja stiprās puses	Nr.	Bauskas pils muzeja vājās vietas
1.	Muzejs atrodas unikālā kultūras piemeklī (pils vienīgā Latvijā pārstāv nocietinātu renesanses pils – rezidenču tipu)	1.	Nepabeigta pilsdrupu konservācija
2.	Muzejs atrodas novada centrā, pilsētā, gleznainā vietā, tūrisma attīstībai piemērotā reģionā	2.	Nepilnīgas pastāvīgās ekspozīcijas – „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijas” nav pilnībā nokomplektētas ar 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetiem, nav pabeigta Bauskas pils arheoloģijas ekspozīcija
3.	Kopā ar Rundāles un Mežotnes pilīm veido tematiski vienotu tūrisma maršrutu	3.	Nepabeigti teritorijas labiekārtošanas darbi
4.	Bauskas pils ir vienīgā saglabājusies Kurzemes-Zemgales hercogistes Ketleru dinastijas valdīšanas laika rezidenču tipa pils	4.	Starp Bauskas pils muzeju un Latvijas Nacionālo vēstures muzeju sadalīta Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcija
5.	Muzejā ir uzkrāta informācija par pils vēsturi, būvēsturi, 16.–17.gs. kultūras vēsturi	5.	Nepietiekami izvērsti krājuma restaurācijas darbi
6.	Ir izveidojušies starptautiski kontakti	6.	Cilvēku resursu trūkums
		7.	Cilvēku resursu dēļ kavējas Bauskas pils izpētes materiālu publicēšana

7.	Ir tradīcijas izglītojošu pasākumu organizēšanā	8.	Pievadceļa trūkums Pilskalna parka estrādei
8.	Muzejs ir labi apmeklēts		
9.	Muzejs iekļāvies kopējā reģiona tūrisma attīstības programmā		
10.	Muzejs var veicināt attīstību novadā		
11.	Muzejā iespējams iegūt informāciju pamatekspozīcijās, tematiskajās izstādēs, lekcijās, konsultācijās		
12.	Ir mājas lapa internetā, informācija Facebook, Draugiem, Instagram		
13.	Ir sagatavotas interaktīvas izglītojošās programmas		
14.	Ir pieredze finanšu investīciju projektu sagatavošanā un realizācijā		
15.	Muzeja ēkā lifts invalīdiem, suvenīru tirdzniecības vieta		
Nr.	Iespējas	Nr.	Draudi
1.	Piesaistīt papildus resursus investīciju projektu veidā	1.	Tūrisma apgrozījuma kritums sakarā ar iedzīvotāju pirktspējas pazemināšanos un starptautisko stāvokli
2.	Jaunu kultūras pakalpojumu veidu ieviešana	2.	Valsts un pašvaldības finansējuma samazināšanās
3.	Pakalpojumu kvalitātes uzlabošana	3.	Patērētāju sabiedrības morāles un izklaides industrijas nostabilizēšanās sabiedrības vajadzību prioritātēs
4.	Darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana	4.	Administratīvas izmaiņas sakarā ar novadu reformu
		5.	Kultūras mantojuma objekta videi neatbilstošu masu pasākumu organizēšana Pilskalna parkā

2.3.2. Aptaujas, kas veikta portālos Facebook un „Draugiem” 2024.gada decembrī rezultāti:

Piedalījās 130 respondenti, no kuriem 98% apmeklējuši Bauskas pils muzeju. 28% apmeklējuši muzeju, lai iepazītos ar ekspozīcijām, 21% - lai apmeklētu pasākumus, 19% - lai pavadītu brīvo laiku, 6% - korporatīvos pasākumus. Pakalpojumu cena apmierina 66% aptaujāto, drīzāk apmierina 24%, drīzāk neapmierina 8%. Muzeja darba laiks apmierina 60% respondentu, drīzāk apmierina 36%. Atrāšanās vieta un pieejamība apmierina 67% aptaujāto, drīzāk apmierina 29%. Personāla attieksme apmierina 69% respondentu, drīzāk apmierina 26%. Informācijas pieejamība muzejā apmierinoša liekas 65% respondentu, drīzāk apmierinoša 30%. Koncerti apmierina 50% aptaujāto, drīzāk apmierina 29%, 17% respondentu atzīst, ka viņiem ir grūti spriest par šo faktoru. „Senā dzīvesveida skola” apmierina 52% aptaujāto, drīzāk apmierina 17%, “grūti spriest” 28%. Izstādes apmierina 70% aptaujāto, drīzāk apmierina 15%, “grūti spriest” 13%. Gidu pakalpojumi apmierina 56% apmeklētāju, drīzāk apmierina 12%, konkrētu atbildi nav varējuši sniegt 30%. Izglītojošās programmas apmierina 54% apmeklētāju, drīzāk apmierina 15%, “grūti spriest” 28%. Suvenīri apmierina 57% apmeklētājus, drīzāk apmierina 18%, “grūti spriest” 19%. 83% respondenti atzinuši, ka informācija par pils vēsturi pastāvīgajā ekspozīcijā un izstādēs ir pietiekami labi uztverama. Informāciju par iestādi sociālajos tīklos ieguvuši 32% apmeklētāji, 28% to ieguvuši ar interneta palīdzību, 20% uzzinājuši no radu, draugu vai paziņu ieteikumiem.

Atbildes uz atvērtā tipa jautājumiem:

Kuri eksponāti visvairāk patikuši?: hercoga un hercogienes apartamenti; virtuve; tērpi; flīzētās grīdas; lielgabali; krāsnis; tornis; muzeja interjers kopumā.

Ko Jūs vēlētos redzēt jaunu, inovatīvu Bauskas pils muzejā?: dzirdēt fona mūziku; apmeklētu bruņinieku turnīru zirgos; izzinošas meistarklases; lekcijas un nodarbības; video par torņa celtniecību; dažādas digitālas instalācijas; īsfilmas; interaktīvus rīkus muzeja jaunākajiem apmeklētājiem.

Muzeja apmeklētāju ierosinājumi:

- Nepieciešami atpūtas soli interjerā un eksterjerā.
- Gada tumšajā laikā izgaismot eksponātus interjera iekārtojuma ekspozīcijā.
- Nepieciešamas anotācijas lietišķi dekoratīvās mākslas priekšmetiem interjera iekārtojuma ekspozīcijā.
- Atļaut apmeklēt muzeju un pils pagalmu ar suņiem.
- Nepieciešamas interaktīvas nodarbes jaunākajiem muzeja apmeklētājiem.

2.3.3. Muzeja darbības analīze

Bauskas rajona pašvaldība 1990.gadā, reorganizējot Bauskas novadpētniecības un mākslas muzeju, dibināja Bauskas pils muzeju kā darba grupu, kuras uzdevums bija pabeigt 1976.gadā aizsākto Bauskas pils jaunākās daļas atjaunošanu, veikt pils vecākās daļas drupu konservāciju un izveidot tikai šim kultūras mantojuma objektam veltītu muzeju. Muzeja izveide notiek vairākos etapos. 2021.gadā noslēdzies pirmais etaps (pils jaunākās daļas rekonstrukcija pabeigta 2014.gadā, vecākās daļas konservācijas darbi pabeigti 2021.gadā).

Pirmā etapa prioritāte bija konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas darbu organizēšana (pieminekļa izpēte ar mērķi iegūt informāciju konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas projektēšanai, projektēšanas darbu organizēšana un vadīšana, finanšu līdzekļu piesaiste, konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas darbu organizēšana un uzraudzība).

Muzeja izveides otrā etapa prioritāte ir līdz šim veikto pētījumu zinātniska apstrādāšana un pieejamības nodrošināšana ar tematisko ekspozīciju izveidošanu, kolekciju katalogu sastādīšanu, pētījumu publicēšanu. Bauskas pils muzejam tas ir īpaši svarīgi, jo pilī veiktie pētījumi, kas sabiedrībai šobrīd publiski nav pieejami, pamato arhitektūras mantojuma saglabāšanā paveikto. Situācijā ar relatīvi lielo rekonstrukcijas īpatsvaru objektā, neaizstājams uzdevums ir maksimālā apjomā eksponēt pils izpētes laikā atklātos artefaktus, t.sk. izrakumos atrastās senlietas.

Iepriekšējā plānošanas periodā sasniegti visi mērķi, kas saistīti ar Bauskas pils kā kultūras mantojuma objektu saglabāšanu – pabeigti konservācijas darbi pilsdrupu centrālajam un mazajam tornim un tiem pieguļošajām sienām, centrālais tornis apjums, tajā izveidota digitāla ekspozīcija „Bauskas pils būvetapi”, izveidoti balkoni un galerijas torņa interjera un pilsdrupu apskatei. Nostiprināta pilskalna ziemeļu nogāze un izveidota dabas taka pilsdrupu un Mēmeles upes ainavas apskatei. Izstrādāts pils jaunās daļas akmens kāpņu un terases apjumsšanas tehniskais projekts un pils aizsardzības grāvju austrumu un rietumu tiltu skiču projekti.

Jebkura muzeja galvenais uzdevums ir veidot muzeja misijai un attīstības mērķiem atbilstošu krājumu. Bauskas pils muzeja krājuma veidošanas galvenais uzdevums ir veidot 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetu kolekcijas „Pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijai”. Muzeja krājums ir bāze ekspozīciju veidošanai. Bez ekspozīciju attīstības un mainības nav iedomājama apmeklētāju motivācija muzeju apskatīt. Krājuma komplektēšanas un papildināšanas process ir nebeidzams, kamēr vien pastāv muzejs. Bauskas novada domes lēmums 20% no muzeja pašu ieņēmumiem novirzīt krājuma papildināšanai ļāvis būtiski papildināt 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās mākslas un ieroču kolekcijas, līdz ar to attīstīt „Pils interjera iekārtojuma ekspozīciju” un tematisko izstādi „Bauskas pils – militārs nocietinājums”.

Pateicoties iesaistei Latvijas–Lietuvas pārrobežu projektā "Vēsturiskais ceļš: Raudondvaris - Bauska" un VKKF, izveidota „Brīvdabas militārā ekspozīcija”, konservējot un eksponējot krājumā esošos 17.gs. čuguna lielgabalus.

Bauskas pils muzeja apmeklējumu pārskata periodā ietekmēja Covid-19 pandēmija 2020.g.-2021.g., kad zināmu laiku muzejs bija slēgts apmeklētājiem un Krievijas iebrukums Ukrainā 2022.g. Tomēr, apmeklējums ir atgriezies pirmskrīzes apjomā un ar nelielām svārstībām, ko, iespējams, ietekmēja muzeja pakalpojumu cenu kāpums, ir samērā stabils.

Pārskata periodā pabeigta krāsņu keramikas kolekcijas izpēte un publicēta monogrāfija I.Līne „Bauskas pils krāsnis un krāsņu podiņi”, kas sniedz ziņas par krāsņu atradumiem arheoloģiskajos izrakumos, atklāj krāsņu rekonstrukcijas koncepciju un metodiskās nostādnes,

sniedz ieskatu krāšņu būves vēsturē, podiņu dekoratīvā noformējuma evolūcijā un analogijās Eiropas pilīs. Kolekcijas katalogu ilustrē rekonstrukcijas zīmējumi un rasējumi, kas veidoti no podiņu trīs dimensiju skenējumiem. Arhitekta M.Hanzla grāmatā „Bauskas pils centrālā un mazā torņa konservācija. 2018-2020” atspoguļoti objekta arhitektoniski mākslinieciskās izpētes rezultāti, sniegta saglabāšanas koncepcija un parādīti darba rezultāti. Starptautiska konference “Divdesmit gadi viduslaiku mūra arhitektūras pieminekļu aprūpē” devusi novērtējumu nozares veikumam valstī.

Tomēr ierobežotās muzeja pētnieciskā darba veicēju kapacitātes dēļ visi mērķi kolekciju izpētē un muzeja pētījumu publiskošanā netika sasniegti.

Nostabilizēta bāze muzeja izglītojošajam darbam – dubultā virdžināla kopija, ērģeļu pozitīvs, renesanses arfa, spēļu galdiņu un musketes replikas, ļāvušas apmeklētājiem iesaistīties un pietuvināties pils pastāvēšanas laika atmosfērai. Koncertu-konferenču zāle aprīkota ar lielzmēra LED ekrānu un audio iekārtu. Lai uzlabotu muzeja marketinga darbu, veicinātu publicitāti un klientu apkalpošanu, izveidota jauna amata vienība „Vecākais komunikāciju speciālists”.

Secinājumi:

1. Muzeja attīstību joprojām traucē akūts cilvēkresursu trūkums. Pieaugot muzeja pakalpojumu pieprasījumam, arvien mazāk laika atliek pētnieciskajam darbam. Šobrīd pētnieciskais darbs kā amata prioritāte nav nevienam darbiniekam. Muzeja amatu sarakstā nepieciešamas sekojošas izmaiņas: Zinātniskā un izglītojošā darba nodaļa jāpapildina ar pētnieka amata vietu.
2. Lai celtu muzeja darba kapacitāti un konkurētspēju, kuras pamatā ir profesionalitāte, nepieciešams ieguldītajam darbam adekvāts un motivējošs atalgojums.
3. Lai varētu pilnvērtīgi veikt Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekciju izpēti un publiskošanu joprojām ir aktuāla Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūta Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam nodoto Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcijas daļas (1976-1982), kas iegūta pēc Bauskas rajona (novada) pašvaldības pasūtījuma un ar pašvaldības finansējumu, kura mērķis bija muzeja izveide Bauskas pilī, atgūšana.
4. Transporta pievadceļa trūkums masu pasākumiem Pilskalna parkā paralizē apmeklētājiem iespēju netraucēti apskatīt muzeju.
5. Nepieciešams veicināt iestādes institucionālo patstāvību. Pēc administratīvi teritoriālās reformas muzejs patstāvīgi nevar piedalīties finansējuma piesaistes projektu konkursos, izstrādāt, saskaņot un uzraudzīt būvprojektus, u.tml., kas lieki birokratizē attīstības procesus un mazina iestādes iniciatīvu un motivāciju.

3. STRATĒĢISKĀ DAĻA

3.1. Politikas mērķi

Bauskas pils muzeja darbības politika atbilst Valsts kultūrpolitikas plānošanas dokumentiem: Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027. un Muzeju nozares stratēģija.

Kultūrpolitikas pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam par virsmērķi izvirzīta „ilgtspējīga un sabiedrībai pieejama kultūra cilvēka izaugsmei un nacionālas valsts attīstībai, vienlaikus risinot kā kultūras pieejamības sabiedrībai jautājumus, tā kultūras ilgtspējas jautājumus un apliecinot, ka kultūra ir būtisks resurss gan nacionālas valsts attīstībai, gan katra cilvēka personīgajai izaugsmei”.

Muzeju nozares stratēģijas virsmērķis:

Latvijā tiks nodrošināti priekšnoteikumi, lai muzeji darbotos kā dinamiskas, mūsdienīgas, sabiedrībai nepieciešamas un visdažādākās sabiedrības grupas iesaistošas institūcijas, kuru identitātes pamatā ir unikāls materiālais un nemateriālais kultūras mantojums, kas ir radošuma

avots, valsts bagātība, izglītības, zinātnes un ekonomiskais resurss, personības kvalitatīva bagātināšanās un brīvā laika pavadīšanas iespēja.

Muzeju nozares stratēģijas prioritātes:

- Muzeju pieejamība un sabiedrības iesaistes sekmēšana, ko nodrošina pētniecībā balstītas un sadarbībā ar muzeju lietotājiem veidotas mūsdienīgas muzeju ekspozīcijas, kas kļūst par pamatu izglītojošajam darbam un komunikācijai ar sabiedrību.
- Muzeju kapacitāte un konkurētspēja, kuras pamatā ir profesionalitāte un ieguldītajam darbam adekvāts un motivējošs atalgojums.
- Kultūras mantojuma veidošana, izpēte, saglabāšana un aktīva izmantošana, kuras priekšnoteikums ir atbilstošs infrastruktūras nodrošinājums.

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035.gadam nosaka, ka bagātais kultūras un vēstures mantojums, paaudzēs veidotas un uzturētas kultūras dzīves tradīcijas ir pamats nākotnes sabiedrības attīstībai, tāpēc kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana un tradīciju turpināšana ir ļoti nozīmīga gan ekonomikas izaugsmei, gan sabiedrībai kopumā, nodrošinot garīgo vērtību stiprināšanu, sakoptu un pievilcīgu dzīves vidi un attīstot tūrisma infrastruktūru un kultūrvietas.

Bauskas novada muzeji – Rundāles pils muzejs, Bauskas pils muzejs, Bauskas muzejs, kā arī Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle – ir nozīmīgi ne vien kā muzeji, bet kultūrvides veidotāji, tie ir kā novada zīmols ar senām tradīcijām, lielu apmeklētāju skaitu un nozīmīgiem krājumiem, tradicionāliem pasākumiem un vērienīgām izstādēm. Turpināms darbs pie kultūras mantojuma krājuma veidošanas muzejos, restaurācijas, izpētes, pieejamības nodrošināšanas. Nepieciešama materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma digitalizācija, informācijas apkopošana par izciliem novadniekiem, māksliniekiem, novada vēsturi. Izkopjama un attīstāma novada pagātnes tradīcijās balstīta kultūrtelpa.

Bauskas novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam rīcības plānā noteikts:

Vidējā termiņa prioritāte „Radoša darbība /kultūra/” (VTP4)

Uzdevums 4.1.3. Kultūras iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze

- Nodrošināt muzeju darba kvalitāti un veidot ekspozīcijas.
- Muzeju infrastruktūras attīstība un materiāltechniskās bāzes atjaunošana, krājumu papildināšana.
- Uzdevums 4.2.1. Materiālais un nemateriālais kultūrvēsturiskais mantojums.
- Kultūrvēsturisko objektu saglabāšana un atjaunošana.
- Bauskas pils muzeja krājuma veidošana un saglabāšana.
- Bauskas pils izpēte kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas un Kurzemes hercogistes vēsturi.
- Izpēte vēsturisko apmetumu apdares, kažķu tehnoloģiju lietošanas un torsālās arhitektūras saglabāšanas jomās.
- Eksperimentālo metožu ieviešana 16.–17. gs. sadzīves kultūras izpētē kā jauna kultūras nozares pētniecības virziena attīstība.
- Informācijas uzkrāšana un izplatīšana kultūras un kultūras mantojuma nozarē.
- Profesionālās mākslas un mūzikas izplatīšana un pieejamības veicināšana.
- Jaunu pakalpojumu attīstība.

Bauskas novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam investīciju plānā paredzētas investīcijas sekojošām aktivitātēm:

Rīcības virziens 4.1. Kultūras iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze

Uzdevums 4.1.3. Nodrošināt muzeju darba kvalitāti un veidot ekspozīcijas

39.1. Muzeju infrastruktūras attīstība un materiāltechniskās bāzes atjaunošana, krājumu papildināšana 500 000 EUR.

Rīcības virziens 4.2. Materiālais un nemateriālais kultūrvēsturiskais mantojums

Uzdevums 4.2.1. Kultūras mantojuma saglabāšana un kultūrvides attīstība

- 41.15. Bauskas pils muzeja krājuma un ekspozīciju veidošana un saglabāšana 50000 EUR.
- 41.16. Bauskas pils izpēte kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas un Kurzemes hercogistes vēsturi 20000 EUR.
- 41.17. Bauskas pils izpēte vēsturisko apmetumu apdares, kaļķu tehnoloģiju lietošanas un torsālās arhitektūras saglabāšanas jomās 10000 EUR.
- 41.18. Eksperimentālo metožu ieviešana 16.–17. gs. sadzīves kultūras izpētē kā jauna kultūras nozares pētniecības virziena attīstība Bauskas pilī 25000 EUR.
- 41.19. Informācijas uzkrāšana un izplatīšana kultūras mantojuma jomās 80000 EUR.
- 41.20. Profesionālās mākslas un mūzikas izplatīšanas veicināšana 124000 EUR.
- 41.21. Jaunu pakalpojumu attīstība 500000 EUR.
- 41.22. Bauskas pilsdrupu konservācijas 4.kārta 70000 EUR.
- 41.24. Mērķtiecīga interjera ekspozīciju iekārtas priekšmetu kolekcijas veidošana, veicot eksponātu iepirkumus Bauskas pilī 150000 EUR.
- 41.25. Krājuma priekšmetu konservācija un restaurācija Bauskas pilī 65000 EUR.
- 41.26. Senlietu kolekcijas, dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas, krāšņu keramikas kolekcijas, arheoloģisko trauku kolekcijas ekspozīcijas iekārtošana Bauskas pilī 70000 EUR.
- 41.27. Koncertuzvedumu iestudēšana ar seno deju grupu “Galms” Bauskas pilī 25000 EUR.
- 41.28. Publikāciju par Bauskas pili, muzeja kolekcijām, ekspozīcijām, tematiskajām izstādēm izdošana 80000 EUR.
- 41.29. Profesionālās mākslas un mūzikas izplatīšana un pieejamības veicināšana Bauskas pilī 100000 EUR.
- 41.30. Viduslaiku un renesanses mūzikas koncertu ciklu īstenošana Bauskas pilī 24000 EUR.

Politikas mērķi

Nr.	Muzeja darbības jomas	Vēlamais stāvoklis, ko muzejs iecerējis sasniegt 2025.-2030.g.
1.	Bauskas pils restaurācijas projektēšanas, restaurācijas un remonta darbu organizēšana un uzraudzība	Pabeigti Bauskas pils vecākās daļas – Livonijas ordeņa cietokšņa ziemeļrietumu torņa drupu konservācijas darbi
		Rekonstruēts Bauskas pils jaunās daļas akmens kāpņu un balkona jumts
		Rekonstruēts Bauskas pils austrumu aizsardzības grāvja tilts
		Rekonstruēts Bauskas pils rietumu aizsardzības grāvja tilts
		Veikti Bauskas pils piebraucamā ceļa labiekārtošanas darbi
2.	Muzeja misijai atbilstoša krājuma veidošana, uzskaitē un saglabāšana	Sistemātiski un mērķtiecīgi papildināta 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetu kolekcija Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcijai
		Izstrādāta koncepcija un uzsākta 16.-17.gs. ieroču kolekcijas veidošana eksponēšanai Dienvidaustrumu torņa 2.stāvā
		Atgūta Zinātņu Akadēmijas Vēstures institūta Nacionālajam Vēstures muzejam nodoto Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcijas daļa (1976-1982), kas iegūta pēc Bauskas rajona (novada) pašvaldības pasūtījuma un ar pašvaldības finansējumu, kura mērķis bija muzeja izveide Bauskas pilī
		Restaurēti krājuma priekšmeti Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcijai un tematiskajai izstādei „Bauskas pils arheoloģiskā izpēte”
		Veikta atkārtota esības pārbaude muzeja pamatkrājumam
		NMKK ievadīti 60% muzeja pamatkrājuma
3.	Bauskas pils izpēte, kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas ordeņvalsts, Kurzemes-Zemgales hercogistes un tām saistīto Eiropas valstu vēsturi un kultūru laika posmā no 15. gs.	Apkopoti Bauskas pils arhitektoniski mākslinieciskās izpētes materiāli
		Veikta Pilskalna parka (bij. Vairogmiesta) teritorijas izpēte ar ģeoradaru
		Sagatavots Bauskas pils dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas

	līdz 1796.g.	katalogs Sagatavota Bauskas pils arheoloģisko trauku kolekcijas zinātniskā kartotēka, kolekcijas katalogs Sagatavots Bauskas pils arheoloģisko izrakumu ieroču, ieroču detaļu un munīcijas kolekcijas zinātniskā kartotēka, kolekcijas katalogs Sagatavota brošūra „Bauskas pils” Izstrādāts tematiskās izstādes „Bauskas pils arheoloģiskā izpēte” plāns Izstrādāts muzejpedagoģiskās programmas „Renesanses un manierisma mākslas stili Bauskas pils arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā” scenārijs Izstrādāts muzejpedagoģiskās programmas „Gatavošanās Ziemassvētkiem pilī” scenārijs Izstrādāts muzejpedagoģiskās programmas scenārijs” Medicīna un higiēna 16.-17.gs.” Sagatavots Livonijas ordeņa Bauskas cietokšņa audiogida ekskursijas teksts
4.	Pils vēsturei un arhitektūrai atbilstošu ekspozīciju un tematisko izstāžu iekārtošana un pilnveidošana	Ar jauniem eksponātiem papildinātā Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcija pamatoti un mākslinieciski augstvērtīgi atspoguļo 16 –17.gs. pils sadzīvi, atklāj renesanses lietišķi dekoratīvās un tēlotāja mākslas parādības Pilnveidotā Bauskas pils vēstures ekspozīcija vēsturiski patiesi un emocionāli iedarbīgi sniedz informāciju par Bauskas pilskalna apdzīvotību Agro metālu laikmetā, Livonijas ordeņa pils tapšanu 15.gs. vidū, Kurzemes – Zemgales hercogistes dibināšanu un rezidences pils būvēšanu 16.gs., hercogu Ketleru valdīšanas laiku, pils likteni poļu – zviedru kara laikā 17.gs. un tās sagraušanu Lielajā Ziemeļu karā 18.gs. sākumā. Ar jaunu eksponātu izstādīšanu palielinājusies Izstādes "Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561 - 1620" informatīvā vērtība Ar jaunu eksponātu izstādīšanu palielinājusies izstādes "Bauskas pils - militārs nocietinājums" informatīvā vērtība Iekārtota tematiskā izstāde „Bauskas pils arheoloģiskā izpēte” ziemeļu korpusa 1. stāvā - Senlietu kolekcija - Dekoratīvo akmens kalumu kolekcija - Krāšņu keramikas kolekcija - Arheoloģisko trauku kolekcija
5.	Izglītojošais darbs, izmantojot ekspozīcijas, tematiskās izstādes un krājuma kolekcijas: ekskursijas, lekcijas, konsultācijas, tematiskie pasākumi, muzejpedagoģiskās programmas	Izveidots Livonijas ordeņa Bauskas cietokšņa audiogids Sagatavota muzejpedagoģiskā programma „Renesanses un manierisma mākslas stili Bauskas pils arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā” Sagatavota muzejpedagoģiskā programma „Gatavošanās Ziemassvētkiem pilī” Sagatavota muzejpedagoģiskā programma” Medicīna un higiēna 16.-17.gs.” Regulāri notiek muzeja specifiskai atbilstošas mūziklīšanas programmas “Senā dzīvesveida skola” nodarbības Tradicionāli katru gadu, apvienojot 16.-17.gs. muzikālus, dejas, teātra, cirka priekšnesumus, kara mākslu, spēles un rotaļas, amatniecību vienā pasākumā, notiek „Viduslaiku diena Bauskas pilī” Katru gadu Bauskas pilī notiek Starptautiskās muzeju nakts pasākumi Muzejā darbojas seno deju grupa “Galms” Regulāras radošās rezidences 15.-17.gs dejā un mūzikā
6.	Profesionālās mākslas un mūzikas izplatīšana un pieejamības veicināšana	Bauskas pilī tiek atskaņoti viduslaiku un renesanses mūzikas koncerti un koncertu cikls ”Romantiskie vakari pilī” kurā tiek atskaņota pils videi un noskaņai atbilstoša laikmetīgā kamermūzika Periodiskas pils pastāvēšanas laikam un arhitektūrai atbilstošas klasiskās un modernās mākslas izstādes

7.	Publikāciju par Bauskas pili, muzeja kolekcijām, ekspozīcijām, tematiskajām izstādēm sagatavošana un izdošana	Publicēti Bauskas pils arhitektoniski mākslinieciskās izpētes materiāli
		Publicēts Bauskas pils dekoratīvo akmens kalumu katalogs
		Publicēts arheoloģisko trauku kolekcijas katalogs
		Publicēts Bauskas pils arheoloģisko izrakumu ieroču, ieroču detaļu un munīcijas katalogs
		Publicēta brošūra „Bauskas pils”
		Publicēts buklets „Bauskas pils aicina”

3.2. Prioritārie virzieni, mērķi un sagaidāmie darbības rezultāti

1. Prioritāte: Saglabāt un attīstīt valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa Bauskas pils kultūrvēsturiskās vērtības sabiedrības izglītības un kultūras vajadzību interesēs

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots
1.	Bauskas pils vecākās daļas – Livonijas ordeņa cietokšņa drupu konservācija un aprūpe	1.1.1.Bauskas pilsdrupu konservācijas 4. kārtā (ziemeļrietumu tornis)	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	NKMP konservācijas un restaurācijas programma
		1.1.2.Aprūpes darbi	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	BPM
2.	Bauskas pils jaunās daļas – Kurzemes hercogu rezidences fasāžu un interjera dekoratīvas apdares saglabājoša aprūpe	1.2.1.Bojājumu un destrūkciju identifikācija un izpēte	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	BPM
		1.2.2.Konservācijas, restaurācijas, remonta darbu tehnoloģijas izstrāde	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	BPM
		1.2.3.Konservācijas, restaurācijas, remonta darbi	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	BPM
		1.2.4. Bauskas pils jaunās daļas akmens kāpņu un balkona jumta rekonstrukcija	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	“Senatnes loterija” ES fondi
3.	Tilta pār austrumu aizsardzības grāvi rekonstrukcija	1.3.1.Būvprojekta detalizācija	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	BPM
		1.3.2.Tilta rekonstrukcijas būvdarbi	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	“Senatnes loterija” ES fondi
4.	Tilta pār rietumu aizsardzības grāvi rekonstrukcija	1.4.1.Būvprojekta detalizācija	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	BPM
		1.4.2.Tilta rekonstrukcijas būvdarbi	1 objekts	M.Skanis	2025-2030	“Senatnes loterija” ES fondi
5.	Pilij piebraucamā ceļa rekonstrukcija	1.5.1.Darbu uzraudzība	1 objekts	M.Skanis	2025-2026	ES kohēzijas programma

2. Prioritāte: Saglabāt nākamajām paaudzēm Bauskas pils izpētē atklātos artefaktus, veidot pils pastāvēšanas laika 15.-17.gs. kultūru, sadzīvi, kara mākslu raksturojošu priekšmetu kolekcijas muzeja ekspozīciju un izglītojošā darba attīstīšanai

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots
1.	16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetu kolekcijas komplektēšana Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcijai	2.1.1.Mērķtiecīga interjera ekspozīciju iekārtais priekšmetu kolekcijas veidošana, veicot eksponātu iepirkumus	Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcija papildināta ar unikāliem 16.-17.gs. lietišķi	J.Grūbe	2025-2030	BPM VKKF Muzeju attīstības programma

			dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetiem			
2.	Krājuma papildināšana ar zinātniski pētnieciskā darba rezultātā iegūtajiem materiāliem	2.2.1. Zinātniski pētnieciskā darba rezultātā iegūto materiālu (foto, uzmērījumi, arhitektūras detaļas, būvmateriālu un būvkalumu paraugi u.tml.) inventarizācija muzeja krājumā	Muzejā uzkrāti materiāli, kas ir izziņas avots pils izpētei, atsedz pils vēsturi Bauskas novada, Livonijas un Kurzemes hercogistes vēstures kontekstā, dokumentē veiktos restaurācijas darbus	J.Grūbe	2025-2030	BPM
3.	Atgūt Zinātņu Akadēmijas Vēstures institūta Nacionālajam Vēstures muzejam nodoto Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcijas daļu (1976-1982), kas iegūta pēc Bauskas rajona (novada) pašvaldības pasūtījuma un ar pašvaldības finansējumu, kura mērķis bija muzeja izveide Bauskas pilī	2.3.1. Īpašumtiesību sakārtošana	Sakārtotas kolekcijas īpašumtiesības starp pašvaldību un valsti, novērsti administratīvie un organizatoriskie šķēršļi kolekcijas pētniecībai, restaurācijai un eksponēšanai	M.Skanis	2025-2030	BPM
4.	Krājuma papildināšana ar priekšmetiem, tērpiem, rekvizītiem muzeja pasākumiem un izglītojošajām programmām	2.4.1. 16.–17. gs. priekšmetu kopiju un rekonstrukciju inventarizācija muzeja palīgkrājumā	Izveidota zinātniski pamatota 16.–17. gs. priekšmetu kopiju un rekonstrukciju kolekcija	J.Grūbe	2025-2030	BPM
5.	16.-17.gs. Ieroču kolekcijas veidošana eksponēšanai Dienvidaustrumu torņa 2.stāvā	2.5.1. Mērķtiecīga 16.-17.gs. ieroču kolekcijas veidošana, veicot eksponātu iepirkumus	Izveidota un eksponēta zinātniski pamatota 16.–17. gs. ieroču kolekcija	J.Grūbe	2025-2030	BPM
6.	Nodrošināt optimālus apstākļus krājuma glabāšanai	2.6.1. Režīma uzraudzība, pretinsektu apstrāde, vēdināšana	Garantēta priekšmetu saglabāšana, novērsts krājuma priekšmetu inficēšanas risks, atgriezta vizuālā izteiksmība, saglabāties autentiska priekšmeta raksturs	S.Dručka	2025-2030	BPM
7.	Krājuma priekšmetu konservācija un restaurācija	2.7.1. Metāla arheoloģijas senlietu konservācija	200 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
		2.7.2. Keramikas trauku restaurācija	15 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM VKKF
		2.7.3. Krāšņu podiņu restaurācija	105 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
		2.7.4. Mēbeļu restaurācija	10 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM VKKF

		2.7.5. Tekstīliju restaurācija	3 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
		2.7.6. Metāla priekšmetu restaurācija	5 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
8.	Krājuma esības pārbaudes	2.8.1. Pamatkrājuma priekšmetu esības pārbaude	1612 vienības gadā	J.Grūbe	2025-2030	BPM
		2.8.2. Palīgkrājuma priekšmetu esības pārbaude	1258 vienības gadā	J.Grūbe	2025-2030	BPM
9.	Pilnveidot informāciju par muzeja krājuma pieejamību	2.9.1. Krājuma uzskaites kartiņu sagatavošana	500 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
		2.9.2. Kartiņu ievietošana kartotēkās	500 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
10.	Ievadīt informāciju par muzeja krājumu NMKK	2.10.1. Regulāra krājumā jaunuzņemto priekšmetu datu ievadišana NMKK sistēmā	1200 vienības	J.Grūbe	2025-2030	BPM
		2.10.2. Krājuma priekšmetu digitālo attēlu pievienošana NMKK sistēmā	200 vienības	S.Dručka	2025-2030	BPM
11.	Krājuma aizsardzība un glābšana krīzes situācijā	2.11.1. Veikt personāla apmācību un nodrošināt resursus Krājuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijā	1 komplekts	J.Grūbe O.Millers	2025-2026	BPM

3. Prioritāte: Pētīt valsts nozīmes arhitektūras pieminekli – Bauskas pili, kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas ordeņvalsts, Kurzemes hercogistes un ar tām saistīto Eiropas valstu vēsturi un kultūru laika posmā no 15. gs. līdz 1796.gadam

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots
1.	Pils ēkas un aizsardzības būvju arheoloģiska, arhitektoniska un mākslinieciska izpēte	3.1.1. Bauskas pils pievadceļa rekonstrukcijas darbu arheoloģiskā uzraudzība	Saglabātas būvvestures liecības Bauskas pils areālā	J.Grūbe	2025-2026	ES kohēzijas programma “Publiskās ārtelpas attīstība”
		3.1.2. Pilskalna parka bij. Vairogmieša teritorijas izpēte ar ģeoradaru	Noteiktas bij. Vairogmieša apbūves robežas, būvkonstrukciju un vides objektu atrašanās vietas	M.Skanis	2025	VKKF
2	Pils vēstures un būvvestures izpēte	3.2.1. Datu bāzes veidošana Galvenās tēmas: • notikumi • personas	Uzkrāta, sistematizēta un padarīta pieejama informācija par Bauskas pils vēsturi un būvvesturi	J.Grūbe	2025-2030	BPM
3	Pils pastāvēšanas laika (15.- 17.gs.) kultūras vēstures un kara mākslas pētījumi	3.3.1. Datu bāzes veidošana Galvenās tēmas: • Mūzika un deja 16.gs. b.-17. gs.s. • Ieroči, fortifikācija, kara māksla	Uzkrāta, sistematizēta un sabiedrībai padarīta pieejama plaša informācija par pils pastāvēšanas laika	I.Ozola R.Garklāva J.Grūbe S.Dručka	2025-2030	BPM

		• Svētki 15.–17.gs. pilīs • Galda kultūra 15.-17.gs. • Sadzīves kultūra 15.-17.gs. • Renesanses piļu interjera iekārtojums • Renesanses lietišķi dekoratīvā un tēlotāja māksla • Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru dzimta un tai piederošie priekšmeti	(15.- 18.gs.) kultūras vēsturi un kara mākslu			
4.	Muzeja krājuma zinātniskā izpēte	3.4.1.Pils Arheoloģisko trauku kolekcijas zinātniskā inventarizācija: • Arheoloģisko trauku fragmentu analīze un klasifikācija atbilstoši atraduma vietai, materiālam, funkcijai, stilistikai • Pa lūzuma vietām saderīgo arheoloģisko trauku fragmentu identificēšana • Zinātnisko aprakstu kartotēkas sagatavošana	Sagatavota zinātniski pamatota bāze krājuma katalogu sagatavošanai un krājuma zinātniskajai inventarizācijai	S.Dručka	2025-2030	BPM
		3.4.2. Pils arheoloģiskajos izrakumos atrastie ieroči, ieroču detaļas, munīcija • Zinātnisko aprakstu kartotēkas sagatavošana	Sagatavota zinātniski pamatota bāze krājuma katalogu sagatavošanai un krājuma zinātniskajai inventarizācijai	J.Grūbe	2025-2030	BPM
5.	Publikāciju sagatavošana	3.5.1.Pils Dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas kataloga sagatavošana	1 katalogs	R.Garklāva	2025-2030	BPM
		3.5.2. Pils arheoloģiskajos izrakumos atrastie ieroči, ieroču detaļas, munīcija	1 katalogs	J.Grūbe	2025-2030	BPM
		3.5.3. Rakstu krājums par Bauskas pils izpēti un atjaunošanu – dekoratīvā apmetumu apdare, mūra un apmetumu javas, atklājumi pilsdrupu konservācijas un rakšanas darbu arheoloģiskās uzraudzības laikā, u.c.	1 rakstu krājums	M.Skanis	2025-2030	BPM
		3.5.4. Brošūra “Bauskas pils”	1 brošūra	A.Balode	2025	BPM
		3.5.5. Buklets „Bauskas pils aicina”	1 buklets	A.Balode	2025	BPM
		3.5.6. Regulāri sagatavoti raksti Bauskas pils muzeja mājas lapai t.s. „viena priekšmeta izstāde virtuālajā” vidē	Sabiedrībai padarīta pieejama informācija par Bauskas pils muzeja darbu	A.Balode	2025-2026	BPM

6.	Muzejā esošo ekspozīciju/tematisko izstāžu plānu papildināšana, uzlabošana	3.6.1. Jaunas informācijas un eksponātu iekļaušana ekspozīciju/tematisko izstāžu plānos	Palielinājusies ekspozīciju/tematisko izstāžu informatīvā vērtība	R.Garklāva	2025-2030	BPM
7.	Tematiskās izstādes „Bauskas pils arheoloģiskā izpēte” ziemeļu korpusa 1. stāvā ekspozīcijas plāna izstrāde	3.7.1. Senlietu kolekcijas tematiskās izstādes plāna izstrāde	1 izstāde	J.Grūbe	2027	BPM
		3.7.2. Dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas tematiskās izstādes plāna izstrāde	1 izstāde	R.Garklāva	2027	BPM
		3.7.3. Krāšņu keramikas kolekcija tematiskās izstādes plāna aktualizēšana	1 izstāde	I.Līne	2026	BPM
		3.7.4. Arheoloģisko trauku kolekcijas tematiskās izstādes plāna izstrāde	1 izstāde	S.Dručka	2027	BPM
8.	15.-17.gs. sadzīves, kultūras, mākslas, kara mākslas izpēte mūžizglītības programmas “Senā dzīvesveida skola” nodarbībām	3.8.1. Tēmas izpēte	Zināšanas par 15.-17.gs. sadzīvi, kultūru, mākslu, militāro jomu	I.Ozola R.Garklāva S.Dručka	2025-2030	BPM
9.	Ekspresizstāžu plānu izstrādāšana mūžizglītības programmas “Senā dzīvesveida skola” ietvaros	3.9.1. Ekspresizstāžu plānu izstrāde	Padziļināta informētība par 15.-17.gs. sadzīvi, kultūru, mākslu, militāro jomu	I.Ozola R.Garklāva S.Dručka	2025-2030	BPM
10.	Muzejpedagoģisko programmu scenāriju sagatavošana	3.10.1. Renesanses un manierisma mākslas stili Bauskas pils arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā	1 muzejpedagoģiskā programma	R.Garklāva	2029-2030	BPM
		3.10.2. Gatavošanās Ziemassvētkiem pilī	1 muzejpedagoģiskā programma	I.Ozola	2029	BPM
		3.10.3. Medicīna un higiēna 16.-17.gs.	1 muzejpedagoģiskā programma	I.Ozola	2028	BPM
10.	Pils pastāvēšanas laikam atbilstošu vides noformējumu, tērpu rekonstrukciju, dekorāciju projektu sagatavošana	3.10.1. Dekorāciju projekti seno deju grupas “Galms” koncertuzvedumiem	Sagatavotas zinātniski pamatotas tērpu, dekorāciju, noformējumu rekonstrukcijas	R.Garklāva I.Ozola	2025-2030	BPM
		3.10.2.Noformējuma projekti „Senā dzīvesveida skolas” nodarbībām	Sagatavotas zinātniski pamatotas tērpu, dekorāciju, noformējumu rekonstrukcijas	R.Garklāva I.Ozola	2025-2030	BPM
		3.10.3. Noformējuma projekti muzeoloģiskiem pasākumiem, koncertiem, izrādēm	Sagatavotas zinātniski pamatotas tērpu, dekorāciju, noformējumu rekonstrukcijas	R.Garklāva I.Ozola	2025-2030	BPM

11	Ekskursiju tekstu sagatavošana	3.11.1.Livonijas ordeņa Bauskas cietokšņa audio gida ekskursijas teksts	Ekskursijas zinātniski pamatoti atspoguļo pils kā aizsardzības būves arhitektūru	R.Garklāva	2026	BPM
12.	Referātu sagatavošana	3.12.1.Referātu sagatavošana konferencēm	Sabiedrībai padarīta pieejama plaša informācija par pils pastāvēšanas laika (15.- 18.gs.) vēsturi un kultūru	R.Garklāva I.Ozola J.Grūbe M.Skanis S.Dručka	2025-2030	BPM
		3.12.2.Referātu sagatavošana izglītojošiem pasākumiem	Sabiedrībai padarīta pieejama plaša informācija par pils pastāvēšanas laika (15.- 18.gs.) vēsturi un kultūru	R.Garklāva I.Ozola J.Grūbe M.Skanis S.Dručka	2025-2030	BPM

4. Prioritāte: Informācijas uzkrāšana un izplatīšana 15.-17.gs. kultūras mantojuma nozarē

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots
1	Papildināt Bauskas pils muzeja zinātniskās izpētes materiālu krājumu ar zinātniski pētnieciskā darba rokrakstiem, arhīvu izrakstiem, ekspedīciju materiāliem, restaurācijas projektiem, fotofiksāciju dokumentāciju un citiem materiāliem ar zinātnisku vai metodisku vērtību	4.1.1.Zinātniskās izpētes materiālu krājuma lietu inventarizācija, kartotēkas papildināšana	Muzejā uzkrāti materiāli, kas ir izziņas avots pils izpētei, atsedz pils vēsturi Bauskas novada, Livonijas un Kurzemes hercogistes vēstures kontekstā, dokumentē veiktos restaurācijas darbus	L.Kona	2025-2030	BPM
2	Atbilstoši Bauskas pils vēsturei, arhitektūrai un muzeja profilam papildināt Bauskas pils muzeja zinātniskās literatūras krājumu	4.2.1. Zinātniskās literatūras inventarizācija, kartotēkas papildināšana	Izveidots tematisks zinātniskās literatūras krājums	R.Garklāva	2025-2030	BPM

5. **Prioritāte:** Ekspozīcijās un izstādēs atspoguļot renesanses un manierisma laikmeta arhitektūras, kultūras, mākslas un militāro mantojumu Bauskas pils kontekstā, izmantojot muzeja krājumu un veikto pētījumu rezultātus

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes Laiks	Finanšu avots
1.	Pilnveidot Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīciju	5.1.1. Papildināt ekspozīciju ar jauniem lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas eksponātiem, atbilstoši muzeja krājuma komplektēšanas un ekspozīciju un izstāžu politikai, iekļaujot tos interjeru eksponātu ansablī	1 ekspozīcija	R.Garklāva	2025-2030	BPM
		5.1.2. Papildināt zirgu staļļa ekspozīciju ar 17.gs. sākuma kavalērista apģērba un ekipējuma rekonstrukciju zirgā	1 ekspozīcijas daļa	R.Garklāva	2025	BPM
2.	Pilnveidot Bauskas pils vēstures ekspozīciju austrumu korpusa 2. stāvā	5.2.1. Papildināt ekspozīciju ar jauniem arheoloģijas, būvmateriālu paraugu, sadzīves priekšmetu, u.c. eksponātiem, atbilstoši muzeja krājuma komplektēšanas un ekspozīciju un izstāžu politikai	1 ekspozīcija	R.Garklāva	2025-2030	BPM
3.	Iekārtot tematisko izstādi „Bauskas pils arheoloģiskā izpēte” ziemeļu korpusa 1. stāvā izveidošana	5.3.1.Senlietu kolekcija: • Bauskas pils arheoloģiskās izpētes senlietu ekspozīcijas iekārtojuma projekta izstrādāšana • Bauskas pils arheoloģiskās izpētes senlietu ekspozīcijas iekārtu izgatavošana • Bauskas pils arheoloģiskās izpētes senlietu ekspozīcijas iekārtošana	1 izstādes daļa	J.Grūbe	2028-2030	BPM VKKF Muzeju nozares attīstības programma ES fondi
		5.3.2. Dekoratīvo akmens kalumu kolekcija: • Akmens kalumu kolekcijas ekspozīcijas iekārtojuma projekta izstrādāšana • Akmens kaluma kolekcijas ekspozīcijas iekārtu izgatavošana • Akmens kaluma kolekcijas ekspozīcijas iekārtošana	1 izstādes daļa	R.Garklāva	2028-2030	BPM VKKF Muzeju nozares attīstības programma ES fondi

		5.3.3. Krāšņu keramikas kolekcija • Krāšņu keramikas kolekcijas ekspozīcijas iekārtošana	1 izstādes daļa	I.Līne	2027-2028	BPM VKKF Muzeju nozares attīstības programma ES fondi
		5.3.4. Arheoloģisko trauku kolekcija: • Arheoloģisko trauku kolekcijas ekspozīcijas iekārtojuma projekta izstrādāšana • Arheoloģisko trauku kolekcijas ekspozīcijas iekārtu izgatavošana • Arheoloģisko trauku kolekcijas ekspozīcijas iekārtošana	1 izstādes daļa	S.Dručka	2028-2030	BPM VKKF Muzeju nozares attīstības programma ES fondi
4.	Izstādes "Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561 - 1620" dienvidaustrumu torņa 3.stāvā pilnveidošana	5.4.1. Izstādes papildināšana ar autentiskām 16.-17. gs. tērpu detaļām un rotājumiem	1 izstāde	R.Garklāva	2025-2030	BPM
5.	Izstādes "Bauskas pils - militārs nocietinājums" dienvidaustrumu torņa 1. stāvā pilnveidošana	5.5.1. Izstādes papildināšana ar 17.gs. ģielgabala lafetes rekonstrukciju	1 izstāde	M.Skanis	2025	BPM
		5.5.2. Izstādes papildināšana ar autentiskiem 16.-17. gs. ieročiem	1 izstāde	R.Garklāva	2025-2030	BPM
6.	Ekspresizstāžu iekārtošana mūžizglītības programmas "Senā dzīvesveida skola" ietvaros	5.6.1. Eksponejamo priekšmetu atlase atbilstoši pasākuma tematikai, izstādes iekārtošana	Apmeklētājiem nodrošināta iespēja padziļināti pilnveidot zināšanas par 15.-17.gs. sadzīvi, kultūru, mākslu, militāro jomu	I.Ozola S.Dručka J.Grūbe	2025-2030	BPM

6. Prioritāte: Radīt un attīstīt Bauskas pils arhitektūras, vēstures, 15.-17. gs. kara mākslas un kultūras vēstures studijās, ekspozīcijās un tematiskajās izstādēs balstītu izglītojošu pasākumu kopumu

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes Laiks	Finanšu avots
1.	Gidu pakalpojumu dažādošana un atraktivitātes paaugstināšana	6.1.1. Livonijas ordeņa Bauskas cietoksnis - ekskursijas teksta ieskaņošana papildinot ar audio efektiem	1 ekskursija	A.Balode	2026	BPM

		6.1.2. Piesaistīt un apmācīt ārštata gidus pārskata ekskursiju vadīšanā	Ekskursijas zinātniski pamatoti atspoguļo pils kā aizsardzības būves arhitektūru, 15. – 17.gs. pils sadzīvi, atklāj renesanses lietišķi dekoratīvās un tēlotāja mākslas parādības	S.Vilsone I.Ozola	2025-2030	BPM
2.	Izveidot jaunas muzejpedagoģiskās programmas	6.2.1. Renesanses un manierisma mākslas stili Bauskas pils arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā	1 muzejpedagoģiskā programma	R.Garklāva	2029-2030	BPM
		6.2.2. Gatavošanās Ziemassvētkiem pilī	1 muzejpedagoģiskā programma	I.Ozola	2029	BPM
		6.2.3. Medicīna un higiēna 16.-17.gs.	1 muzejpedagoģiskā programma	I.Ozola	2028	BPM
3.	Sagatavot muzeja specifikai atbilstošas mūžizglītības programmas “Senā dzīvesveida skola” nodarbības	6.3.1. Nodarbību organizēšana	Apmeklētājiem nodrošināta iespēja padziļināti pilnveidot zināšanas par 15.-17.gs. sadzīvi, kultūru, mākslu, militāro jomu	I.Ozola S.Dručka J.Grūbe R.Garklāva	2025-2030	BPM
4.	Izveidot „Viduslaiku dienu Bauskas pilī” apvienojot 16.-17.gs. muzikālus, dejas, teātra, cirka priekšnesumus, kara mākslu, spēles un rotaļas, amatniecību vienā pasākumā	6.4.1. Scenārija izveidošana, dalībnieku piesaistīšana, darbības vietu iekārtošana, dekorēšana	5 pasākumi	I.Ozola	2025-2030	BPM
5.	Starptautiskās muzeju nakts pasākumi	6.5.1. Scenārija izveidošana, dalībnieku piesaistīšana, darbības vietu iekārtošana, dekorēšana	5 pasākumi	I.Ozola	2025-2030	BPM
6.	Koncertuzvedumu iestudēšana ar muzeja seno deju grupu “Galms”	6.6.1. Deju horeogrāfiju sagatavošana un iestudēšana	Koncertuzvedumi, kuru saturs un pasniegšanas veids atbilst 15.-17.gs. kultūras norišu specifikai	I.Ozola	2025-2030	BPM
7.	Starptautisku meistarklašu un radošo rezidenču organizēšana 15.-17.gs dejā un mūzikā	6.7.1. Pasniedzēju un dalībnieku piesaistīšana, rezidenču organizēšana	Pilnveidotas prasmes un zināšanas 15.-17.gs mūzikā un dejā	I.Ozola	2025-2030	BPM

8.	Publikāciju par Bauskas pili, muzeja kolekcijām, ekspozīcijām, tematiskajām izstādēm izdošana	6.8.1.Pils Dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas kataloga izdošana	1 katalogs	R.Garklāva	2030	BPM
		6.8.2. Pils arheoloģiskajos izrakumos atrasto ieroču, ieroču detaļu, munīcijas kataloga izdošana	1 katalogs	J.Grūbe	2030	BPM
		6.8.3. Rakstu krājuma par Bauskas pils izpēti un atjaunošanu izdošana	1 rakstu krājums	M.Skanis	2030	BPM
		6.8.4. Brošūras "Bauskas pils" izdošana	1 brošūra	A.Balode	2025	BPM
		6.8.5. Bukleta „Bauskas pils aicina” izdošana	1 buklets	A.Balode	2025	BPM
		6.8.6. Raksti Bauskas pils muzeja mājas lapā t.s. „viena priekšmeta izstāde virtuālajā” vidē	Sabiedrībai padarīta pieejama informācija par Bauskas pils muzeja darbu	A.Balode	2025-2026	BPM

7. Prioritāte: Profesionālās mākslas un mūzikas izplatīšana un pieejamības veicināšana

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes Laiks	Finanšu avots
1.	Bauskas pilī veidot viduslaiku un renesanses mūzikas koncertu ciklu, ka arī koncertu ciklu "Romantiskie vakari pilī" kurā tiek atskaņota pils videi atbilstoša laikmetīgā kamermūzika	7.1.1.Koncertu repertuāra izveidošana, izpildītāju piesaistīšana, norišu vietu iekārtošana, apmeklētāju uzņemšana	Palielinājušās sabiedrības iespējas vēsturiskā vidē gūt augstās mākslas baudījumu	I.Ozola	2025-2030	BPM
2.	Organizēt pils pastāvēšanas laikam un arhitektūrai atbilstošas klasiskās un modernās mākslas izstādes	7.2.1.Autoru atlase izstāžu iekārtošana	Palielinājušās sabiedrības iespējas vēsturiskā vidē gūt augstās mākslas baudījumu	I.Ozola	2025-2030	BPM
3.	Izmantot Bauskas pils vēsturisko vidi pilij satura un formas ziņa atbilstošu izrāžu, performanču, hepeningu iestudēšanai un izrādīšanai	7.3.1. Teatralizētu uzvedumu koncepcijas radīšana, norišu vietu iekārtošana, dekorēšana, dalībnieku iesaistīšana, iestudēšana	Palielinājušās sabiedrības iespējas vēsturiskā vidē gūt augstās mākslas baudījumu	I.Ozola	2025-2030	BPM

8. Prioritāte: Popularizēt Bauskas pils muzeju kā 15.-17.gs. arhitektūras pieminekli, kas mūsdienās vienīgais Latvijas piļu arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā pārstāv ziemeļu renesanses un manierisma mākslas stilus

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes Laiks	Finanšu avots
1.	Muzeja atpazīstamības veicināšana	8.1.1. Uzlabotas tīmekļa vietnes www.bauskaspils.lv izstrāde un ieviešana	1 tīmekļa vietne	A.Balode	2025	BPM

	8.1.2.Dalība Piļu ap Baltijas jūru asociācijas darbā	Pilnveidoti muzeja starptautiskie sakari, sadarbība, profesionalitāte un rīcībspēja	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.3.Dalība Latvijas muzeju biedrībā	Pilnveidota muzeja sadarbība, profesionalitāte un rīcībspēja	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.4.Dalība Zemgales tūrisma asociācijā	Pilnveidota muzeja sadarbība, profesionalitāte un rīcībspēja	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.5.Dalība ICOM	Pilnveidoti muzeja starptautiskie sakari, sadarbība, profesionalitāte un rīcībspēja	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.6.Dalība starptautiskos tūrisma gadatirgos	Bauskas pils –starptautiski atpazīstams kultūrtūrisma gala mērķis	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.7.Reklāmas materiālu izplatīšana ārvalstu vēstniecībās	Bauskas pils –starptautiski atpazīstams kultūrtūrisma gala mērķis	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.8.Līgumu par pils apmeklējumu noslēgšana ar Latvijas un ārvalstu tūrisma firmām	Pieaudzis Bauskas pils muzeja apmeklējumu skaits	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.9. Vizuālo un informatīvo materiālu ievietošana starptautiskos tūrisma reklāmas portālos	Bauskas pils –starptautiski atpazīstams kultūrtūrisma gala mērķis	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.10.Sadarbība ar TIC	Pieaudzis Bauskas pils muzeja apmeklējumu skaits	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.11. Aktuālās informācijas publicēšana sabiedriskajos medijos par norisēm muzejā, to skaitā muzeja pasākumu afišu izveide un izplatīšana internetā un pilsētvidē	Pieaudzis Bauskas pils muzeja apmeklējumu skaits	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.12. Reklāmas stendu izgatavošana un uzstādīšana	Pieaudzis Bauskas pils muzeja apmeklējumu skaits	A.Balode	2025-2030	BPM
	8.1.13. Informācijas aktualizēšana muzeja mājaslapā, Facebook, Draugiem, Instagram	Pieaudzis Bauskas pils muzeja apmeklējumu skaits	A.Balode	2025-2030	BPM

		8.1.14.Žurnālistu un tūroperoru vizītes muzejā	Bauskas pils –starptautiski atpazīstams kultūrtūrisma gala mērķis	A.Balode	2025-2030	BPM
--	--	--	---	----------	-----------	-----

9. Prioritāte: Materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes	Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes Laiks	Finanšu avots
1.	Ekspozīciju un izstāžu aprīkojums	9.1.1.Vitrīnas arheoloģijas senlietu un trauku kolekcijai	1 komplekts	M.Skanis	2028	VKKF Muzeju nozares attīstības programma
		9.1.2.Podesti dekoratīvo akmens kalumu kolekcijai	1 komplekts	M.Skanis	2028	BPM
		9.1.3.Podesti mākslas izstāžu iekārtošanai	1 komplekts	M.Skanis	2027	BPM
		9.1.4.Manekeni 16.-17.gs tērpu rekonstrukcijām	8 manekeni	M.Skanis	2026	BPM
		9.1.5. Digitāli stendi interjera iekārtojuma ekspozīcijas anotācijām	15 gab.	M.Skanis	2029	BPM
2.	Audio gida aprīkojums	9.2.1.Audio gida komplekts (audio gida ierīce, uzlādes ierīce, austiņas ar galvas stīpu) ierakstītas informācijas atskaņošanai	10 personām	O.Millers	2025.	BPM
		9.2.2.Gida audio sistēma (raidītājs, uztvērējs, uzlādes ierīce) gida stāstījuma pārraidīšanai	45 personām	O.Millers	2025.	BPM

LIETOTIE SAĪSINĀJU

BPM	Bauskas pils muzejs
VKKF	Valsts kultūrkapitāla fonds
NKMP	Nacionālās kultūras mantojuma pārvalde
ES	Eiropas Savienība

4. Stratēģijas ieviešanas uzraudzība

Bauskas pils muzejā par stratēģiskā plāna izpildi kopumā atbild muzeja direktors.

Bauskas pils muzeja stratēģijas īstenošana tiek vērtēta katru gadu pēc muzeja darbības statistisko datu apkopošanas Latvijas Digitālajā kultūras kartē, sadaļā „Rezultatīvie rādītāji” norādot attiecīgā rādītāja izpildi.

Vidējā termiņa plāna un gada darba plāna izpildes gaita tiek izvērtēta darbinieku pilnsapulcē. Par kārtējo uzdevumu izpildi muzeja darbinieki informē muzeja vadību reizi nedēļā darba apspriedēs. Pārskata sanāksmes organizē un vada muzeja direktors.

Par stratēģiskā plāna nozaru īstenošanu atbild:

- krājuma darbs – krājuma nodaļas vadītājs,
- pētnieciskais darbs, ekspozīciju darbs – zinātniskā un izglītojošā darba nodaļas vadītājs,
- darbs ar apmeklētājiem – muzejpedagogs,
- mārketinga – vecākais komunikāciju speciālists.

BAUSKAS PILS MUZEJA KRĀJUMA DARBA POLITIKA

1. Krājuma veidošanas mērķis un uzdevumi

1.1. Krājuma veidošanas virsmērķis

Saglabāt nākamajām paaudzēm Bauskas pils izpētē atklātos artefaktus, veidot pils pastāvēšanas laika 15.-17.gs. kultūru, sadzīvi, kara mākslu raksturojošu priekšmetu kolekcijas muzeja ekspozīciju un izglītojošā darba attīstīšanai.

1.2. Krājuma darba mērķi

- 1.2.1. 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetu kolekcijas komplektēšana Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcijai.
- 1.2.2. Krājuma papildināšana ar zinātniski pētnieciskā darba rezultātā iegūtajiem materiāliem.
- 1.2.3. Atgūt Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūta nodoto Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcijas daļu (1976-1982) Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam, kas iegūta pēc Bauskas rajona (novada) pašvaldības pasūtījuma, ar pašvaldības finansējumu, kura mērķis bija muzeja izveide Bauskas pilī.
- 1.2.4. Krājuma papildināšana ar priekšmetiem, tērpiem, rekvizītiem muzeja pasākumiem.
- 1.2.5. 16.-17.gs. Ieroču kolekcijas veidošana eksponēšanai Dienvidaustrumu torņa 2.stāvā.
- 1.2.6. Nodrošināt krājuma saglabāšanas apstākļus atbilstoši MK noteikumiem Nr. 956 "Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu", t.i. nodrošināt optimālus apstākļus krājuma glabāšanai.
- 1.2.7. Krājuma priekšmetu konservācija un restaurācija.
- 1.2.8. Veikt krājuma kolekciju esības pārbaudes.
- 1.2.9. Nodrošināt, pilnveidot informāciju par muzeja krājumu pieejamību sabiedrībai.
- 1.2.10. Ievadīt krājuma priekšmetu datus NMKK informācijas sistēmā un pievienot krājuma priekšmetu digitālos attēlus.

2. Muzeja krājuma satura raksturojums un izvērtējums

Nodibinot Bauskas pils muzeju 1990.gadā, tā krājumu veidoja priekšmeti, kas atrasti arheoloģiskajos izrakumos Bauskas pilī, kā arī pirkumi - lietišķās mākslas priekšmeti, kas pārņemti no toreizējā Bauskas novadpētniecības un mākslas muzeja. Krājumā tika iekļautas arī kultūrvēsturiskas nozīmes fotogrāfijas, fotonegatīvi un diapozitīvi kā pils restaurācijas un rekonstrukcijas darbu fiksācijas.

Kārtojot un sistematizējot arheoloģisko materiālu, izveidotas sekojošas kolekcijas: Arheoloģijas, Būvdetaļu, Akmens kalumu, Dekoratīvās krāšņu keramikas, Keramikas un Numismātikas kolekcijas. Turpinot muzejam attīstīties, muzeja krājums pakāpeniski papildināts ar oriģināliem priekšmetiem, mākslas darbu oriģināliem un kopijām.

Muzeja krājumā esošie priekšmeti, galvenokārt, saistīti ar Bauskas pils pastāvēšanas periodu, t.i. 16.-17.gs. un, atsevišķos gadījumos, ar periodiem, kas hronoloģiski senāki par Bauskas pils būvniecības laiku, bet ir atrasti arheoloģiskajos izrakumos pils teritorijā.

Tematiski muzeja krājuma priekšmeti raksturo Bauskas pili, reģionu un personas, ar ko tā saistīta vēsturiskām, kulturālām un politiskām saitēm, arhitektūru, mākslu, sadzīves kultūru, zinātnes, tehnikas, amatniecības un kara mākslas attīstību reģionā, laikā no 15.gs. līdz 18.gs. sākumam.

Bauskas pils muzeja krājums raksturo sekojošu teritoriju:

- Livonijas ordeņa Bauskas cietoksni un tam pieguļošās teritorijas, Livonijas ordeņa valsti;

- Kurzemes-Zemgales hercogu rezidenci Bauskas pilī, Kurzemes-Zemgales hercogisti un valstis, ar ko tā saistīta vēsturiskām, politiskām, kulturālām, valdnieku un pilsoņu personīgām saitēm.

2.1. Bauskas pils muzeja krājumā esošie priekšmeti tiek komplektēti 12 kolekcijās:

- Arheoloģijas kolekcija (15.-18.gs.)
- Būvdetaļu kolekcija (15.-17.gs.)
- Akmens kalumu kolekcija (16.gs.beigas)
- Dekoratīvā krāšņu keramikas kolekcija (15.gs.vidus -18.gs.sāk.)
- Keramikas kolekcija (16.gs.2.puse - 18.gs..)
- Priekšmetu kolekcija (16.-19.gs.)
- Numismātikas kolekcija (14.-17.gs.)
- Ieroču kolekcija (16.-18.gs.)
- Iespieddarbu kolekcija (17.-20.gs.)
- Mākslas kolekcija (17.gs.-21.gs.)
- Fotogrāfiju kolekcija (19.gs.beigas-20.gs.)
- Fotonegatīvu kolekcija (20.gs.20.-90.gadi)
- Diapozitīvu kolekcija (20.gs.60.-90.gadi)

Arheoloģijas kolekcija (15.-18.gs.) ir viena no pirmajām muzejā izveidotajām kolekcijām, kas sastāv no arheoloģiskajos izrakumos atrastajiem priekšmetiem Bauskas pils teritorijā laika posmā no 20.gs.60. gadiem līdz mūsdienām. Kolekcijā atrodas senlietas, kas savulaik izmantotas pils iemītnieku sadzīvē, sīki apģērbu aksesuāri, mēbeļu dekoratīvo apkalumu un holandiešu pīpīšu fragmenti. Daļa no kolekcijas priekšmetiem - lielgabala lodes, kartečas, muskešu detaļas, šaujamieroču krami u.c. spilgti apliecina Bauskas pils kā militārās celtnes funkciju un kara darbības vietu.

Būvdetaļu kolekcija (15.-17.gs.) izveidota balstoties uz Bauskas pils teritorijā atrastajām arhitektūras detaļām: ķieģeļi, kārniņi, apmetumu fragmenti, grīdas flīzes, kaļķa javas fragmenti. Mākslinieciski augstvērtīga koka sija, kas eksponēta pils vēstures ekspozīcijā. Kolekcijā ietverti arī priekšmeti – apmetuma fragmenti, kas atrasti izpētes ekspedīcijās Kurzemes–Zemgales hercogistes pilsdrupu un muižu teritorijās. Būvdetaļu kolekcijas palīgkrājumā glabājas grīdas plākšņu un grīdas flīžu paraugi, dzegu profilu paraugi, kas tika izmantoti pils rekonstrukcijas darbos.

Akmens kalumu kolekcija (16.gs. beigas) ir unikāla manierisma laikmeta liecība, kas atspoguļo Bauskas pili kā nozīmīgu Kurzemes hercogu rezidenci, akcentējot tās reprezentatīvo raksturu. Lielākā un mākslinieciski vērtīgākā kolekcijas daļa apskatāma publiski – oriģinālie fragmenti iemūrēti autentiskās vietās pils Ziemeļu korpusa ieejas portālā, parādes kāpnēs un iekštelpu kamīnu rotājumos, kā arī apskatāmi kolekcijas izstādē Ziemeļu korpusa 1. stāvā.

Dekoratīvā krāšņu keramikas kolekcija (15.gs. vidus-18.gs. sākums) ir skaitliski bagātākā kolekcija muzeja krājumā. Kārtojot un sistematizējot krāsns podiņus un to fragmentus, tika izveidota skrupuloza tipoloģizācija un sastādītas krāsns podiņu zinātniskās passes. Balstoties uz arheoloģisko un arhīvu informāciju, oriģinālu atradumiem, tika veikta zinātniskā izpēte un rekonstruētas 9 krāsns. Izgatavots ekspozīcijas aprīkojums un tiek gatavota kolekcijas ekspozīcija, izdots kolekcijas zinātniskais katalogs. Pils interjera ekspozīcijās apskatāmās krāsns atspoguļo 16.gs.2. puses līdz 18.gs. sākumam raksturīgos krāšņu paraugus un laikmetam atbilstošus krāsns podiņu tipus.

Keramikas kolekcijas (16.gs.2. puse-18.gs.) lielāko daļu sastāda Bauskas pils izrakumu laikā atrastās keramikas lauskas. Sistematizējot materiālu, konstatēts, ka saimniecības trauki (podī, bļodas, trijkāju trauki u.c.) izgatavoti no pelēka māla un sarkanmāla Bauskā vai tās

tuvākajā apkārtnē. Galda trauki (šķīvji, bļodiņas, krūzes, kausi, vāzes u.c.) lielākoties izgatavoti no sarkanmāla, akmens masas, majolikas Centrāleiropā un Rietumeiropā. Iegūti atsevišķi akmens masas un fajansa trauki (krūkas, kausi).

Priekšmetu kolekciju (16.-19.gs.) var apskatīt pils Ziemeļu un Dienvidu korpusu 2.stāvu interjera iekārtojuma ekspozīcijās un Dienvidu korpusa 1.stāvā - sardzes telpā, klētī un saimes telpā. Kolekcija mērķtiecīgi papildināta ar oriģināliem, tipiskiem renesanses perioda piļu interjeru priekšmetiem - gultas, krēsli, galdi, lādes, skapji, kabineti, tekstīlijas gobelēni, tekstīlijas hercogu gultu klājumā, un gaismekļi - vāravas lustra, brā, sienas svečturi un kroņlukturi, kamīna piederumi, misiņa, alvas trauki un citi tā laika sadzīvē nepieciešamie priekšmeti. Līdz ar kolekcijas papildināšanu, to sistematizējot, rodas vajadzība izdalīt divas apakšgrupas: lietiskie priekšmeti un dekoratīvās mākslas priekšmeti.

Numismātikas kolekcijā (14.-17.gs.) iekļautas monētas, kas iegūtas kā pirkumi, un kā arheoloģisko izrakumu atradumi pils teritorijā. Lielākoties tie ir Polijas-Lietuvas un Zviedrijas karaļu un karalienju valdīšanas laikos Rīgas un Livonijas naudas kaltuvēs kaltie šiliņi. Raksturīgākie eksemplāri eksponēti pils vēstures ekspozīcijā, bet vērtīgākās – zelta monētas tiek glabātas, ievērojot nepieciešamos drošības pasākumus.

Ieroču kolekcija (16.-18.gs.) ir skaitliski neliela, kura papildināta ar jaunieguvumiem tematiskai izstādei “Bauskas pils - militārs nocietinājums”. Ekspozīcija papildināta ar 2 manekeni, viens no kuriem ataino 17.gs.1. puses musketieri tā laika tērpā ar raksturīgajiem aksesuāriem, otrs parāda 17.gs.2. puses artilēristu tā laika tērpā ar aksesuāriem. Iegūti 17.gs.-18.sākumam raksturīgie šaujamieroči (pistoles ar rata un krama aizdedzes mehānismiem, muskete un arkebūza ar rata aizdedzes mehānismu) aukstie ieroči un bruņas (kara āmurs, artilērista degļu kārts, kavalērista bruņu cepure). Apjomīgākie kolekcijas priekšmeti – čuguna lielgabali un mortīras, kas atlieti Kurzemes-Zemgales hercogistes dzelzs manufaktūrās, atrodas pils teritorijā. Ordeņa pils Centrālā torņa un hercogu pils Dienvidaustrumu torņa šaujamlūkās novietoti 17.gs. lielgabali laikmetam atbilstošās lafešu kopijās. Iegādātos 16.-17.gs. aukstos ieročus, šaujamieročus un bruņas apmeklētāji var redzēt tematiskajā izstādē „Bauskas pils – militārs nocietinājums”, Pils vēstures ekspozīcijā un tūrisma sezonas laikā - sardzes telpā.

Iespieddarbu kolekcijā (17.-20.gs.) komplektētas 17.-19.gs. izdotās grāmatas un tematiski atbilstošas 18.gs. kartes. Vērtīgākie kolekcijas priekšmeti ir J.J. von Valhauzena 1617.gadā izdotā grāmata „Archilen Kriegskunst” par artilērijas karamākslu un 1664.gada izdevums Ž.D. L'Anžē par paukošanas mākslu. Nozīmīga kolekcijas daļa - tipogrāfiski iespiestas un fotogrāfiski izgatavotas pastkartes ar Bauskas pilsdrupu attēlojumu, no kurām kultūrvēsturiski vērtīgākās ir 20.gs.1. pusē izdotās pastkartes.

Mākslas kolekcija (17.-21.gs.) tika izveidota, pārņemot no Bauskas muzeja krājuma gleznas un grafikas, kurās attēlotas Bauskas pilsdrupas. Nozīmīgākie ir ievērojamo baltvācu gleznotāju F.J.Dēringa un A.G.V.Pecolda grafikas darbi, kā arī latviešu mākslinieku Z.Gustiņa zīmējumi, P.Ruņģa un S. Kreica gleznas, arhitekta G. Jansona Bauskas pils rekonstrukciju zīmējumi un 17.-18.gs. sākuma portretu gravīras. Kolekcija papildināta ar hercogu Ketleru dzimtas locekļu 17.gs. portretu kopijām un 17.gs. zināmu un nezināmu Rietumeiropas mākslinieku darbu oriģināliem, kas izvietoti „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijā”. Paredzēts kolekciju papildināt ar tematiski atbilstošiem 17.gs. oriģināliem, ievērojot hercogu Ketleru mantu sarakstos minēto informāciju.

Fotogrāfiju kolekcija (19.gs. beigās-20.gs.) sākotnēji radās no vietējo fotogrāfu Ž.Ruķera, K.Grīnberga fotomateriālu klāsta, vēlāk būtiski papildināta ar citu profesionāļu

fotogrāfijām, kurās atspoguļojas Bauskas pilsdrupu ainaviskie skati un mūru fotofiksācija pirms restaurācijas un konservācijas un restaurācijas darbu procesā.

Fotonegatīvu kolekcijā (20.gs.20.-90. gadi) atrodas dokumentāli fotomateriāli, kas atspoguļo arheoloģisko izrakumu gaitu un nozīmīgākos atradumus, pils konservācijas un restaurācijas darbus (1970.g.-1990.g.). Senākie priekšmeti ar kultūrvēsturisku vērtību ir Ž.Ruķera. K.Grīnberga 20.gs.20.- 30. gadu fotonegatīvi uz stikla platēm.

Diapozitīvu kolekcija (20.gs.60.-90. gadi) tāpat kā fotonegatīvu kolekcija, kalpo kā 1980.-90.gadu arheoloģisko izrakumu, atrasto priekšmetu dokumentējoša rakstura liecība. Kolekcijā iekļauti arī diapozitīvi, kur redzama Bauskas pilsdrupu arhitektūra un tuvākā apkārtnē.

Krājuma izvērtējums

Muzeja krājumā atrodas unikāli priekšmeti, ko var sekmīgi izmantot zinātniski pētnieciskam darbam, ekspozīcijām un publikācijām, atspoguļojot Bauskas pili un tās vēsturi laikā no 15.gs. vidus līdz 18.gs. sākumam, atklājot notikumus un procesus, ar kuriem tā saistīta, ilustrējot vēlīno viduslaiku, renesanses un manierisma laikmeta izpausmes minētajā teritorijā.

„Bauskas pils vēstures” pastāvīgajā ekspozīcijā skaitliski lielākā daļa no eksponātiem ir muzeja krājuma priekšmeti, kas iegūti arheoloģiskajos izrakumos Bauskas pils teritorijā. „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcija” veidota, izmantojot muzeja krājuma priekšmetus - mēbeles, tekstilijas, gaismekļus, sadzīves lietas un tēlotājas mākslas darbus.

Atbilstoši muzeja finansiālajām iespējām, tiks papildināts muzeja krājums ar unikāliem 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetiem, komplektējot pils interjera iekārtojuma ekspozīciju.

Muzeja krājumā trūkst 16.-19.gs. sadzīves priekšmeti pils saimnieciska rakstura telpu iekārtojumam. Muzejs deponējis nepieciešamos eksponātus no citiem muzejiem. Paredzēts pilnveidot eksponātu ansambli staļļa, saimes istabas, klēts, pagrabu un pilskunga virtuves iekārtojumam, izmantojot pirktos krājuma priekšmetus, atlasot priekšmetus no citu muzeju kolekcijām, izgatavojot kopijas.

Militārās tematikas atspoguļojumam izstādē “Bauskas pils - militārs nocietinājums” izmantoti priekšmeti no muzeja krājuma, kā arī deponēti 16.-17.gs. ieroči no citiem muzejiem. Paredzēts izstrādāt 16.-17.gs. Ieroču kolekcijas veidošanas koncepciju un sākt kolekcijas komplektēšanu arsenāla ekspozīcijai Dienvidaustrumu torņa 2.stāvā.

Paredzēts iekārtot Dekoratīvās krāsns keramikas kolekcijas tematisko izstādi.

Aktīvāk jāizmanto Arheoloģijas kolekcijas priekšmetus eksponēšanai un pētnieciskam darbam, veicot akmens kalumu, keramikas un ieroču daļu un munīcijas zinātnisko izpēti. Pabeigta arheoloģisko keramikas trauku lausku sistematizācija, norit zinātniski pētnieciskais darbs kataloga veidošanai un priekšmetu saglabāšana eksponēšanai, restaurējot trauku oriģinālus.

2.2. Muzeja krājumā netiek iekļauti priekšmeti, kam nav saistība ar Bauskas pili un tās pastāvēšanas periodu, kā arī neatbilst muzeja pētnieciskajām tēmām.

Pēc krājuma esības pārbaužu rezultātiem, secināts, ka muzeja krājumā atrodas priekšmeti, ko var atsavināt no muzeja pamatkrājuma: 19.gs. b.-20.gs. sākuma krēsli (BPM 3429/1-5), jo tie neatbilst muzeja krājuma komplektēšanas koncepcijai.

2.3. Muzeja krājuma papildināšana

Muzeja krājuma komplektēšanas un papildināšanas process ir nebeidzams, kamēr vien turpinās Bauskas pils izpēti, atjaunošana, aprūpe, izmantošana sabiedrības izglītības un kulturālām vajadzībām.

2.3.1. Muzeja krājuma komplektēšanas politiku un pētniecības stratēģiju nosaka muzeja zinātniskā padome, izpildfunkcijas veic muzeja krājuma komisija.

2.3.2. Krājuma komplektēšanas metodes:

- Bauskas pils pētniecība (arheoloģiskā izpēte, fotofiksācija, uzmērījumi);

- muzeja priekšmetu oriģinālu iegūšana īpašumā pirkšanas vai dāvinājuma ceļā;
- priekšmetu kopiju izgatavošana ekspozīciju un izglītojošā darba vajadzībām.

2.4.3. Muzeja krājuma papildināšanas avoti un veidi:

- dāvinājumi no fiziskām vai juridiskām personām;
- pirkumi no privātpersonām vai juridiskām personām, galvenokārt no antikvariātiem vai antikvāru priekšmetu izsolēm.

2.4.4. Krājuma komplektēšanas kritēriji:

- atbilstība muzeja misijai;
- priekšmeta nozīmīgums, iespēja izmantot muzeja pētniecības un komunikācijas politikas īstenošanai;
- priekšmeta eksponēšanas iespējas, izvērtējot tā saderību ar jau esošajiem eksponātiem kopīgā ansablī pils interjeru ekspozīcijās un izstādēs;
- priekšmeta kultūrvēsturiskā nozīme un mākslinieciskā vērtība;
- priekšmeta saglabātība;
- priekšmeta legāla izcelsme.

3. Muzeja krājuma izmantošana

Atbilstoši MK noteikumiem Nr.956 "Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu" un „Noteikumiem par Bauskas pils muzeja krājumu” muzeja krājums ir pieejams sabiedrībai - izmantošanai zinātnes, kultūras un izglītības nolūkos. Muzejs krājumu izmanto eksponēšanai muzeja ekspozīcijās un tematiskajās izstādēs, pētnieciskajā darbā un izglītojošajā darbā.

3.1. Eksponēšana

3.1.1. Muzeja krājuma priekšmeti tiek eksponēti muzeja izstāžu un ekspozīciju telpās, ievērojot un nodrošinot to saglabāšanai nepieciešamos apstākļus. Muzejs eksponē pamatkrājuma un palīgkrājuma priekšmetus sekojošās ekspozīcijās un izstādēs: “Bauskas pils vēsture”, „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcija”, tematiskajās izstādēs “Tērps un rotas Kurzemes hercogistē”, “Bauskas pils – militārs nocietinājums”, „Dekoratīvo akmens kalumu kolekcija”, „Brīvdabas militārā ekspozīcija”.

3.1.2. Mūžizglītības programmas “Senā dzīvesveida skola” pasākumu ietvaros tiek iekļautas ekspresizstādes, kurās eksponēti muzeja krājumā esošie priekšmeti, ja tie atbilst konkrētā pasākuma tematikai.

3.1.3. Eksponēšanai netiek izmantoti:

- slikti saglabājušies muzeja priekšmeti, kam nepieciešama konservācija un restaurācija;
- priekšmeti, kas atrodas restaurācijā;
- priekšmeti, kas nav uzņemti krājuma uzskaitē;
- priekšmeti, kam ir īpaši izmantošanas nosacījumi saglabāšanai;
- priekšmeti, kam muzejs nevar nodrošināt atbilstošu drošību.

3.2. Pētnieciskais darbs

3.2.1. Muzejs nodrošina krājuma pieejamību un tā izmantošanu sabiedrībai kultūras un izglītības nolūkos, zinātniski pētniecisko darbu veikšanai, ekspozīciju un izstāžu plānu un scenāriju veidošanai. Ar muzeja krājuma priekšmetiem apmeklētāji un pētnieki var iepazīties izstādēs un ekspozīcijās muzeja noteiktajā darba laikā, bet ar neeksponētajiem krājuma priekšmetiem pētniekiem iespējams iepazīties NMKK kopkatalogā un klātienē muzejā. Muzeja apmeklētāji var iepazīties ar muzeja priekšmetiem, iepriekš saskaņojot laiku un informējot par interesējošo priekšmetu vai priekšmetu grupu.

3.2.2. Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga publiskajā vietnē (www.nmkk.lv) pētniekiem ir iespēja iepazīties ar neeksponētajiem krājuma priekšmetiem, pirms tam aizpildot pieprasījumu par muzeja krājuma priekšmetu izmantošanu.

3.2.3. Darbs uz vietas ar krājuma priekšmetiem notiek krājuma nodaļas vadītāja klātbūtnē, darbam ar apmeklētājiem paredzētā telpā.

3.2.4. Lai saņemtu atļauju strādāt ar muzeja priekšmetiem, kartotēkām, nepieciešams iesniegums, kurā norādīta pētījuma tēma un priekšmeta izmantošanas mērķis. Atļauju akceptē muzeja direktors. Krājuma apmeklētāji tiek iepazīstināti ar muzeja priekšmetu izmantošanas noteikumiem. Muzejs nodrošina apmeklētājiem bez maksas uzziņu materiāla (uzskaites kartotēkas, NMKK kopkatalogs) pieejamību un iepazīšanos ar muzeja priekšmetiem. Maksas pakalpojumi ir fotogrāfiju un dokumentu kopēšana, skenēšana un ierakstīšana digitālajos datu nesējos vai priekšmetu fotografēšana. Pētniekiem muzejs nodrošina vietu darbam ar muzeja priekšmetiem un dokumentāciju darbam ar apmeklētājiem paredzētā telpā.

3.2.5. Muzejs var atteikt iespēju pētniekiem iepazīties ar tā īpašumā esošu krājuma priekšmetu sekojošos gadījumos, ja:

- nav pabeigta konkrētā priekšmeta uzskaitē;
- slikta saglabātība;
- priekšmets atrodas konservācijā vai restaurācijā;
- priekšmetam ir noteikti īpaši izmantošanas nosacījumi, kas fiksēti priekšmeta iegūšanas dokumentos.

3.3. Izglītojošais darbs

3.3.1. Muzeja apmeklētāji var iepazīties ar krājuma priekšmetu oriģināliem, kas izvietoti „Pils vēstures ekspozīcijā”, „Interjeru iekārtojuma ekspozīcijā”, „Brīvdabas militārajā ekspozīcijā”, tematiskajās izstādēs.

3.3.2. Krājuma priekšmetu izmantošana pētnieciskajā un izglītojošā darbā atļauta, ievērojot nosacījumus, kas minēti “Noteikumi par Bauskas pils muzeja krājumu”.

3.3.3. Muzeja darbinieki, kuri strādā ar krājuma priekšmetiem, ir atbildīgi par to, lai priekšmeti tiktu pasargāti no galvenajiem faktoriem, kas izraisa muzeja priekšmetu bojāšanos.

3.3.4. Muzejpedagoģisko un izglītojošo programmu ietvaros pamatkrājuma priekšmeti tiek izmantoti eksponēšanai vai arī programmas vadītājs demonstrē tos atbilstoši saudzēšanas noteikumiem. Palīgkrājuma priekšmetus atļauts aiztikt ar rokām.

3.4. Deponēšana

3.4.1. Muzeja priekšmeti tiek uz laiku izsniegti (deponēti) citiem muzejiem un institūcijām eksponēšanai pēc iesnieguma saņemšanas, kurā norādīts deponējuma mērķis un termiņš. Muzeja priekšmeti netiek deponēti gadījumos, ja muzejs nav pārliecināts, ka deponējuma saņēmējs spēs ievērot priekšmeta transportēšanas un eksponēšanas nosacījumus. Muzeja priekšmeti netiek deponēti privātpersonām.

3.4.2. Muzejs deponē citiem muzejiem un institūcijām krājuma priekšmetus, kas ir restaurēti un sagatavoti eksponēšanai. Muzejs deponēšanai var piedāvāt fotogrāfijas, pastkartes un kartes (19.gs.2. puse-20.gs. vidus), kur attēlotas Bauskas pilsdrupas, kā arī atsevišķus priekšmetus no Priekšmetu kolekcijas. Ņemot vērā Bauskas pils muzeja krājuma specifiku, priekšmetu deponēšana no muzeja krājuma uz citiem muzejiem notiek retos gadījumos.

3.4.3. Muzejs var atteikt deponēt krājuma priekšmetus gadījumos, ja:

- nav pabeigta priekšmeta uzskaites procedūra;
- slikta priekšmeta saglabātība;
- priekšmets atrodas restaurācijā;
- priekšmets eksponēts muzeja ekspozīcijā vai izstādē;
- priekšmetu plānots eksponēt muzejā;
- priekšmets deponēts;
- priekšmeta transportēšana, eksponēšana ārpus muzeja var kaitēt priekšmeta saglabātībai;
- priekšmeta izmantošanas īpašie nosacījumi.

3.5. Konservācija un restaurācija

3.5.1. Bauskas pils muzejā darbojas krājuma komisija, kura, saskaņā ar "Noteikumiem par Bauskas pils muzeja krājumu", izpilda arī krājuma konservācijas un restaurācijas padomes funkcijas. Komisija izvērtē krājuma priekšmetu restaurācijas vai konservācijas nepieciešamību, vajadzības gadījumā pieaicinot profesionāli pieredzējušus restauratorus, lai izlemtu par labākām, piemērotākām krājuma priekšmetu saglabāšanas metodēm. Komisija ņem vērā muzeja krājuma priekšmetu esības pārbaužu laikā konstatētās krājuma priekšmetu saglabātības izmaiņas, kas minētas esības pārbaužu dokumentācijā.

3.5.2. Muzejam nav krājuma priekšmetu restauratoru un restaurācijas darbnīcas, tādēļ priekšmetu konservācijas un restaurācijas darbi tiek veikti kā ārpalpojums. Krājuma priekšmetu konservācijas un restaurācijas darbus veic tikai sertificēti speciālisti - restauratori.

3.5.3. Restaurācijai tiek atlasīti gan pamatkrājuma, gan palīgkrājuma priekšmeti, ievērojot sekojošus priekšmetu restaurācijas atlases kritērijus:

- kritisks priekšmeta saglabātības stāvoklis;
- priekšmeta eksponēšana;
- vienīgais, unikālais priekšmets, kam nav analoģu muzeja krājumā.

3.5.4. Vērtīgākie un primāri glābjamie muzeja krājuma priekšmeti ir 16.-17.gs. mēbeles, gleznas, gobelēni un unikālie priekšmeti - galda pulkstenis, rokas šaujamieroči.

3.6. Krājuma digitalizācija

3.6.1. Krājuma digitalizācija tiek veikta pa kolekcijām, kā arī tiek digitalizēti muzeja jaunieguvumi.

3.6.2. NMKK sistēmā ievadīti fotonegatīvi (2142 inventāra vienības) un fotogrāfijas (2624 inventāra vienības), kam pievienoti skenētie attēli; Akmens kalumu kolekcijas priekšmeti (172 inventāra vienības), kam pievienoti foto attēli, Krāsns podiņu kolekcija (267 inventāra vienība) un muzeja jaunieguvumi. Ar KISC atbalstu izveidoti un NMKK sistēmā pievienoti muzeja ekspozīcijās esošo priekšmetu attēli, kā arī pamatkrājuma foto negatīvu attēli.

3.6.3. 2025.-2030.gados paredzēts digitalizēt Arheoloģijas (1464 inventāra vienības) un Numismātikas (351 inventāra vienības) kolekciju priekšmetus.

4. Krājuma darbā konstatētās problēmas un no situācijas izrietošās darbības prioritātes

4.1. Krājuma darbā konstatētās problēmas

- Nepietiekama krājuma zinātniskā pētniecība.
- Nepilnības krājuma priekšmetu digitālajā informācijā NMKK.
- Nepieciešama krājuma krātuvju labiekārtošana, iegādājot papildus plauktus krājuma priekšmetu izvietojumam un uzglabāšanai piemērotās kartona kastēs.
- Nepieciešams no Latvijas Nacionālā Vēstures muzeja atgūt Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūta nodoto Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcijas daļu (1976-1982), kas iegūta pēc Bauskas rajona (novada) pašvaldības pasūtījuma un ar pašvaldības finansējumu, kura mērķis bija muzeja izveide Bauskas pilī un papildināt muzeja krājumu.

4.2. Krājuma darba prioritātes turpmākajiem 5 gadiem

- 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas priekšmetu kolekcijas komplektēšana Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcijai.
- 16.-17.gs. Ieroču kolekcijas veidošana eksponēšanai Dienvidaustrumu torņa 2.stāvā
- Atgūt Zinātņu Akadēmijas Vēstures institūta Latvijas Nacionālajam Vēstures muzejam nodoto Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcijas daļu (1976-1982), kas iegūta pēc Bauskas rajona (novada) pašvaldības pasūtījuma, ar pašvaldības finansējumu, kura mērķis bija muzeja izveide Bauskas pilī.
- Pabeigt arheoloģisko Akmens kalumu, Ieroču, ieroču daļu un munīcijas, Trauku kolekciju zinātnisko izpēti un sagatavot kolekciju katalogus.
- Digitālo attēlu izgatavošana un pievienošana NMKK kopkataloga informācijai.

- Veikt personāla apmācību un nodrošināt resursus Krājuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijā.

5. Darbības spēju uzlabošanas pasākumi turpmākajiem 5 gadiem

- Krātuvju labiekārtošana, plauktu un kastu iegāde krājuma priekšmetu izvietojumam, drošībai un saglabāšanai.
- Zinātniskā personāla skaita palielināšana.
- Darbinieku kvalifikācijas celšana.
- Ārpakalpojumu izmantošana krājuma zinātniskajai izpētei un digitalizācijai.

BAUSKAS PILS MUZEJA PĒTNIECISKĀ DARBA POLITIKA

1. Pētnieciskā darba raksturojums

Bauskas pils muzeja misija definē, ka muzeja galvenais izpētes objekts ir vēstures, arheoloģijas un arhitektūras piemineklis - Bauskas pils, kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas ordeņa, Kurzemes hercogistes un ar tām saistīto Eiropas valstu vēsturi laika posmā no 15.gs. sākuma līdz 1796. gadam.

Pētnieciskais darbs ir pamats pils kompleksa uzturēšanai un konservācijai, krājuma izpētei krājuma papildināšanai, muzeja ekspozīciju veidošanai, izglītojošajām programmām un muzeja pasākumiem, kā arī muzeja komunikācijai ar sabiedrību.

Pētnieciskā darba tēmu izvēles kritēriji balstīti muzeja misijā un darbības prioritātēs, tēmas aktualitātē, kas izriet no muzeja pētnieciskā darba mērķa, un izpētes nepieciešamības kopējā pils izpētes kontekstā un ir cieši saistīti ar pieejamajiem krājuma, cilvēku un finansiālajiem resursiem. Bauskas pils muzeja pētnieciskā darba tēmas tiek izvēlētas saskaņā ar muzeja misiju, stratēģiju un darba plānu, aktuālajiem uzdevumiem un komunikācijas politiku.

Izpētes tēmas pēc zinātniskā un izglītojošā darba nodaļas vadītājas ierosinājuma tiek apspriestas un apstiprinātas Bauskas pils muzeja zinātniskajā padomē.

Pētniecisko darbu veic četri speciālisti - zinātniskā un izglītojošā darba nodaļas vadītāja, krājuma nodaļas vadītājs, galvenais krājuma glabātājs un muzejpedagogs, kā arī pieaicinātie speciālisti.

Nepilnīgi pētīta Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcija, jo tā ir sadalīta un atrodas gan Bauskas pils muzejā, gan Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā. Nesakārtotās īpašuma tiesības starp pašvaldības un valsts īpašumu ietekmē, piemēram, krāšņu podiņu ekspozīcijas pabeigšanu, kā arī kavē arheoloģijas kolekcijas kā vienota veseluma izpēti.

Veikta Krāšņu keramikas kolekcijas izpēte, publicēts kolekcijas katalogs. Pabeigta arheoloģisko keramikas trauku lauku sistematizācija. Daļēji veikta izpēte pils dekoratīvo akmenskalumu kolekcijai – zinātniskā apraksta kartiņas 254 gab., izstrādāti un realizēti akmens kāpņu, ieejas portāla un 2 kamīnu rekonstrukcijas projekti, izstrādāts kolekcijas tematiskās izstādes plāns un realizēta izstāde, turpinās darbs pie kolekcijas kataloga sagatavošanas. Arheoloģisko izrakumu ieroči, ieroču detaļu un munīcijas kolekcijai sagatavoti kataloga apraksti – 87 lapas, sastādīta kataloga teksta daļa – 231 lapa, sastādīta ieroču daļu un munīcijas atradumu tabula – 63 lapas.

2. Galvenās pētniecības tēmas

Muzeja krājuma zinātniskā izpēte (arheoloģisko Senlietu, Trauku, Dekoratīvo akmens kalumu, Krāšņu keramikas kolekcijas), pils vēstures izpēte (darbs ar arhīvu materiāliem, pils ēkas un aizsardzības būvju un apkārtnes izpēte), tematisko izstāžu plānu sagatavošana (arheoloģisko Senlietu, Trauku, Dekoratīvo akmens kalumu, Krāšņu keramikas kolekcijas), esošo ekspozīciju/izstāžu plānu papildināšana un uzlabošana un pētniecība muzeja pasākumu nodrošināšanai.

Pētniecības darba īstenotāji un resursi

Pētniecības darba avoti	Pētniecības darba īstenotāji	Finansiālie resursi
- Bauskas pils muzeja krājums - Citu muzeju krājumi (Lietuva, Vācija, Polija,	- Bauskas pils muzeja speciālisti - Pieaicinātie pētnieki	- Bauskas pils muzeja budžets (Bauskas novada pašvaldības iestāde) - Projektu konkursi

Zviedrija utt.) • Arhīvi • Privātkolekcijas • Bibliotēkas • Pētniecības institūtu materiāli • Iestāžu un organizāciju resursi		
--	--	--

3. Uzziņu materiāli

Muzejā pieejama zinātniskās literatūras krātuve, Zinātniskās izpētes materiālu krājums un dažādas kartotēkas. Zinātniskās literatūras krātuvē apkopoti drukātie izdevumi, saistībā ar viduslaiku un renesanses laika vēsturi, kultūru, mākslu, ieročiem, sadzīvi un restaurāciju. Zinātniskās izpētes materiālu krājums apkopoti muzeja darbinieku un citu speciālistu sagatavotie un nepublicētie pētījumi saistībā ar Bauskas pili, tās izpēti un saistītajām tēmām. Pieejamas šādas kartotēkas: pamatkrājuma primārās uzskaites kartotēka, palīgkrājuma primārās uzskaites kartotēka, bibliogrāfiskā kartotēka un krājuma tematiskā kartotēka. Informācija par uzziņu materiāliem pieejama vēršoties pie muzeja speciālistiem.

4. Pētniecības darba problēmas

Galvenā problēma krājuma pētniecībā saistīta ar to, ka Bauskas pils arheoloģiskā kolekcija ir sadalīta un atrodas gan Bauskas pils muzejā, gan Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā. Neapvienojot šo kolekciju, nav iespējams veikt krāšņu podiņu, arheoloģisko trauku un senlietu kolekciju objektīvu izpēti. Pēc izrakumu atskaitēm ~7084 vienības atrodas Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā. Līdz brīdim, kad tiks apvienotas kolekcijas, šī problēma pastāvēs un tiešā veidā ietekmēs Bauskas pils muzeja pētniecisko darbu, radot problēmas ekspozīciju veidošanai un kolekciju katalogu sastādīšanai.

Visi materiāli, kas saistīti ar Bauskas pili, līdz šim nav apzināti. Sekmīgu darba norisi ietekmē ierobežotās finansiālās iespējas pētnieku piesaistē, pētniecības izvēršanai, pētījumu pasūtīšanai vai materiālu apkopošanai no arhīviem, muzejiem, utt. Trūkst speciālisti, kas varētu strādāt ar 16.-17.gs. rokrakstiem arhīvos.

Jārisina jautājums par nepietiekamo darbinieku skaitu - zinātniskā un izglītojošā darba nodaļā izveidojot jaunu papildus štata vienību.

Atalgojuma dēļ aktuāla problēma reģionā ir kvalificētu speciālistu piesaiste.

Nelielā un ierobežotā muzeja darbinieku un speciālistu skaita dēļ bieži vien visi muzeja speciālisti tiek iesaistīti aktivitātēs muzeja darbības nodrošināšanā, projektu rakstīšanā, realizācijā, viesu uzņemšanā, ekskursiju un programmu vadīšanā un muzeja pasākumu sagatavošanā un realizācijā.

5. Pētniecības darba prioritātes

Tēma	Apakštemats	Rezultāts	Pamatojums
Krājuma kolekciju zinātniskā izpēte	Arheoloģisko trauku kolekcija	Zinātniskā apraksta kartotēka	Kataloga un tematiskās izstādes plāna sagatavošana
	Arheoloģisko izrakumu senlietu kolekcija	Zinātniskā apraksta kartotēka ieročiem, ieroču detaļām, munīcijai	Kataloga un ekspozīcijas plāna sagatavošana
	Ieroču kolekcija	Kolekcijas koncepcija	Jaunas kolekcijas izveide

Pils vēstures un būvvēstures izpēte	Pils ēkas un aizsardzības būvju arheoloģiska, arhitektoniska un mākslinieciska izpēte	Drupu digitāls uzmērījums, bij. Vairogmieša teritorijas izpēte ar ģeoradaru	Izejmateriālu iegūšana pētniecībai
Ekspozīciju plānu izstrāde	Arheoloģisko izrakumu senlietu kolekcija	Ekspozīcijas plāns	Pils izpētes rezultātu publiskošana
	Krāsns podiņu izstādes	Ekspozīcijas plāna aktualizēšana	Pils izpētes rezultātu publiskošana
	Esošās ekspozīcijas/ izstādes	Ekspozīciju/izstāžu plānu papildināšana un uzlabošana	Regulāra ekspozīciju papildināšana ar jauniem priekšmetiem
Publikāciju sagatavošana	Arheoloģisko izrakumu senlietu kolekcija	Ieroču, ieroču detaļu, munīcijas kolekcijas katalogs	Pils izpētes rezultātu publiskošana
	Arheoloģisko trauku kolekcija	Kolekcijas katalogs	Pils izpētes rezultātu publiskošana
	Dekoratīvo akmens kalumu kolekcija	Kolekcijas katalogs	Pils izpētes rezultātu publiskošana
	Bauskas pils būvvēstures pētījumi	Rakstu krājums	Pils izpētes rezultātu publiskošana
	Bauskas pils	Brošūra	Pils izpētes rezultātu publiskošana
Ekskursiju tekstu sagatavošana	Livonijas ordeņa pils	Audiogida ekskursijas teksts	Uzlabojama informācijas pieejamība

BAUSKAS PILS MUZEJA KOMUNIKĀCIJAS POLITIKA

I Ekspozīcijas un izstādes

1. Ekspozīciju darba raksturojums

Bauskas pils muzeja misija definē, ka muzeja galvenais eksponāts ir vēstures, arheoloģijas un arhitektūras piemineklis - Bauskas pils, kurā eksponētas saglabātā kultūras pieminekļa autentiskās vērtības, telpu plānojuma struktūra, dekoratīvā sgrafito un blietētā fasāžu apmetuma apdare, dekoratīvo akmens kalumu oriģināli kāpņu, ieejas portāla un kamīnu rekonstrukcijās, krāšņu rekonstrukcijas, integrējot oriģinālos krāsus podiņus, kā arī interjeru apdares oriģināli (sienu blietētais apmetumus, krāsojums).

Ekspozīciju un izstāžu mērķis ir atspoguļot renesanses un manierisma laikmeta, arhitektūras, kultūras, mākslas un militāro mantojumu Bauskas pils kontekstā, izmantojot muzeja krājumu un veikto pētījumu rezultātus.

Bauskas pils muzejā pieejamas: „Bauskas pils vēstures ekspozīcija”, „Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcija”, „Brīvdabas militārā ekspozīcija”, digitālā ekspozīcija „Bauskas pils būvperiodi”, tematiskās izstādes „Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”, „Bauskas pils – militārs nocietinājums”, „Dekoratīvo akmens kalumu kolekcija”, ekspresizstādes un citu institūciju un privātpersonu īslaicīgas izstādes.

Ekspozīcija “Bauskas pils vēsture” stāsta par Bauskas pils un Bauskas novada vēsturi Livonijas ordeņa valsts un Kurzemes hercogistes laikā. Pils vēsture atklāta, ievērojot vēsturiski – hronoloģisko secību. Ekspozīcijā aptvertas sekojošas tēmas: pils vietas un apkārtnes apdzīvotība pirms Livonijas ordeņa cietokšņa uzcelšanas, Livonijas ordeņa pils Bauskā un Livonijas ordeņvalsts, Bauskas pils reformācijas un Livonijas karu laikā, Kurzemes hercogistes izveidošanās, Bauskas pils – Kurzemes hercoga rezidence, Bauskas pils 17.gs. karu laikā, Lielais Ziemeļu karš un pils izpostīšana 18.gs. sākumā.

Lielākā daļa no apskatāmajiem eksponātiem ir atrasti arheoloģiskajos izrakumos Bauskas pilī. Daļa no tiem ir Latvijas Nacionālā vēstures muzeja īpašumā, daļa - Bauskas pils muzeja krājumā. Ekspozīcija papildināta ar deponējumiem no Bauskas muzeja un Cēsu muzeja kolekcijām.

„Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcija” raksturo pils telpu funkcijas Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru dinastijas valdīšanas laikā:

- dzīvojamās un reprezentācijas telpas ziemeļu korpusa un ziemeļaustrumu torņa 2. stāvā;
- saimniecisko telpu grupa – vārtu sardze, saimes istaba, klēts un zirgu stallis dienvidu korpusa 1. stāvā;
- pilskunga virtuve dienvidu korpusa 2.stāvā;
- pilskunga pagrabs dienvidu korpusa pagrabstāvā;
- pilskunga zāle dienvidu korpusa 2.stāvā;
- Pilskunga ēdamzāle / Kurzemes-Zemgales hercogu dzimtas portretu galerija dienvidu korpusa 2.stāvā.

„Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijā” izvietoti 16.-17.gs. lietišķi dekoratīvās mākslas, tēlotājas mākslas un sadzīves priekšmeti, citu muzeju deponētie priekšmeti (*Kuldīgas novada muzejs, Bauskas muzejs*), kronlukturu, mēbeļu un gleznu oriģināli un kopijas.

Tematiskās izstādes “Tērps un rotas Kurzemes-Zemgales hercogistē 1561-1620” pamatā ir pētījumi par Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru dzimtu, radniecības saitēm un apģērbu kultūru, modes tendencēm 16.-17.gs. Izstādē apskatāmas parādes tērpu rekonstrukcijas, apavu rekonstrukcijas, izrakumos Bauskas pilī atrastās rotu, apģērba aksesuāru senlietas un iegādātie

krājuma priekšmeti - 17.gs.1. puses mežģīņu apkakles un mežģīņu fragmenti, rufu gludeklis. Apskatāmi hercogu apbedījumu apģērbu fragmenti, kas deponēti no Rundāles pils muzeja krājuma.

Tematiskā izstāde “Bauskas pils – militārs nocietinājums” sniedz ieskatu Bauskas pils kā militāri stratēģiski svarīgas būves vēsturē, atspoguļojot nocietinājumu vaļņu sistēmu attīstības posmus. Izstādi papildina laikmetam raksturīgie ieroči – lielgabali, muskete ar aprīkojumu, rata un krama aizdedzes pistoles, kara āmurs, arbalets, zobeni, vaļņu bise, granātas, lodes, kartečas un 17.gs. musketiera un artilērista tērpu rekonstrukcijas. Daļu ieroču deponējis *Cēsu muzejs*.

Tematiskā izstāde “Dekoratīvo akmens kalumu kolekcija” sniedz izpratni par Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos atrastajiem akmens kalumiem kā funkcionāli un dekoratīvi nozīmīgiem pils arhitektūras būvelementiem. Ekspozāti no Bauskas pils muzeja krājuma.

“Brīvdabas militārajā ekspozīcijā” apskatāmi 17.gs. čuguna lielgabali uz lauka lafešu rekonstrukcijām un nepilnīgi saglabājušies čuguna lielgabali. Ekspozīciju papildina informācija par lielgabalu aprīkojumu un to izmantošanu, dzelzs manufaktūrām un lielgabalu izgatavošanas procesu. Ekspozāti no Bauskas pils muzeja krājuma.

Digitālajā 3D ekspozīcijā “Bauskas pils būvvēsture” animētā veidā attēlota Bauskas pils teritorijas attīstība no pirmās zināmās apdzīvotības pils teritorijā un pils būvapjomu attīstība no pils uzcelšanas 15.gs. vidū līdz tās nopostīšanai 18. gs. sākumā.

Ekspresizstādes tiek veidotas kā papildinājums tematisko “Senā dzīvesveida skolas” pasākumiem. Nelielajās un īsā termiņa izstādēs apmeklētājiem dota iespēja ieraudzīt līdz šim neekspozētos muzeja krājuma priekšmetus. Izstāžu ekspozāti kalpo kā konkrētās tēmas papildinājums. Nepieciešamības gadījumos priekšmetu izlase tiek papildināta ar deponējumiem no citiem muzejiem

Citu institūciju un privātpersonu īslaicīgas izstādes tiek izstādītas sadarbībā ar citiem, muzejiem un sadarbības partneriem, piemēram Čehijas Vēstniecību Latvijā, Latvijas Nacionālo arhīvu u.tml.

Muzeja ekspozīcijas un tematiskās izstādes ir pastāvīgas un tām nav noteikts termiņš, to nosaka Bauskas pils muzeja misija un stratēģija.

Muzeja ekspozīciju plānus izstrādā muzeja speciālisti: Krājuma nodaļas vadītājs, Zinātniskā un izglītojošā darba nodaļas vadītājs. Specifisku tēmu ekspozīcijas plānu veidošanai, kā piemēram „Krāšņu keramikas kolekcijas ekspozīcija” tiek pieaicināti attiecīgās nozares pētnieki. Ekspozīciju māksliniecisko un dizaina risinājumu izstrādā pieaicināti mākslinieki un speciālisti. Ekspozīcijas plānus apstiprina muzeja zinātniskā padome.

Ekspozīciju un izstāžu finansējumu pamatā nodrošina no Bauskas novada pašvaldības budžeta, kā arī VKKF un citu projektu finansējums.

2. Ekspozīciju novērtējums

Ekspozīciju un izstāžu saturs ir piemērots dažādām mērķauditorijām, par ko liecina pieaugošais apmeklētāju skaits. Pils ekspozīcijas un izstādes saista gan vietējos iedzīvotājus - skolēnus, ģimenes, gan ārzemju tūristu grupas un individuālos ceļotājus, un citus interesentus.

Muzeja apmeklētājiem „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijā” pieejami anotāciju stendi ar attēliem un tekstiem latviešu, angļu, vācu un lietuviešu valodās. Pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijās, vēstures ekspozīcijā un tematiskajās izstādēs par modes un militāro tēmu, pieejams audiogids latviešu un angļu valodā. Tematiskajām izstādēm ir paplašināts informatīvs materiāls angļu valodā.

Apmeklētājiem ar kustību traucējumiem ir pieejamas: daļa no „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcijas”, „Pils vēstures ekspozīcija” un tematiskā izstāde “Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”.

Ekspozīcijās un izstādēs sniegtā informācija ir saprotama, balstīta uz zinātniskiem pētījumiem, un nav novecojusi. Interjera iekārtojuma ekspozīcijas tiek regulāri papildinātas ar iegādātajiem priekšmetiem, tās ir mainīgas, līdz ar to no mākslinieciskā un estētiskā viedokļa, tās

nenoveco un ir aktuālas, nepieciešamības gadījumā tajās ir iespējams veikt uzlabojumus un papildinājumus.

Izstāžu iekārtojums ir neitrāla dizaina, tāpēc tas nav novecojis, un nepieciešamības gadījumā un iespēju robežās novecojusi informācija, tiek aktualizēta un papildināta, izstādes tiek papildinātas ar jauniem priekšmetiem un anotācijām.

3. Ekspozīciju darba problēmas un prioritātes

Problēmas

Bauskas pils atjaunošanā ar relatīvi lielo rekonstrukcijas īpatsvaru, neaizstājams uzdevums ir maksimālā apjomā eksponēt un publicēt pils izpētes laikā atklātos artefaktus, kas pamato arhitektūras mantojuma saglabāšanā paveikto. Muzejā paredzēts iekārtot Bauskas pils arheoloģiskās izpētes krāšņu keramikas, trauku, senlietu un dekoratīvo akmens kalumu kolekciju pastāvīgas ekspozīcijas. Tomēr, mērķa sasniegšanu sarežģī fakts, ka Bauskas pils arheoloģisko izrakumu kolekcija, bez zinātniskas argumentācijas, ir sadalīta starp Bauskas pils muzeju un Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, kuram Latvijas vēstures institūts ir nodevis daļu no 1976.-1982. izrakumu materiāliem (pēc izrakumu atskaitēm aptuveni 7084 vienības). Neapvienojot kolekcijas, nav iespējams restaurēt un eksponēt Bauskas pils arheoloģisko materiālu kā viena objekta artefaktu kopumu. „Likuma par pašvaldībām” 77. pants nosaka, ka pašvaldības īpašums ir nodalīts no valsts īpašuma un „Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums” liedz Bauskas novada pašvaldībai ieguldīt savus, kā arī piesaistītos Eiropas Savienības līdzekļus valsts īpašumā esošā Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma restaurācijā arī tad, ja Bauskas pils muzejam eksponēšanai ilgstoši tiek deponēti minētie priekšmeti.

Prioritātes

- Attīstīt un papildināt „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīciju”, papildinot to ar jauniem 16. gs.-17.gs. lietišķi dekoratīvās un tēlotājas mākslas eksponātiem, atbilstoši muzeja krājuma komplektēšanas politikai iekļaujot tos interjeru eksponātu ansamblī.
- Aktualizēt krāšņu keramikas kolekcijas tematiskās izstādes plānu, iekārtot izstādi.
- Izstrādāt Bauskas pils arheoloģiskās izpētes keramikas trauku lausku un senlietu kolekciju ekspozīciju plānus.
- Aprīkot Pils interjera iekārtojuma ekspozīciju ar digitāliem stendiem anotācijām.

II Darbs ar apmeklētājiem

1. Izglītojošā darba mērķis

Informēt un izglītot sabiedrību par Bauskas pils muzeja arhitektūras un kultūrvēsturisko mantojumu pils pastāvēšanas laikā (15.gs.-18.gs. sākums), tā laika kultūras un sadzīves tradīcijām, īstenojot tradicionālās un meklējot jaunas muzeja komunikācijas formas, kā arī nodrošinot apmeklētāju kvalitatīvu apkalpošanu.

2. Izglītojošā darba raksturojums

2.1. Muzeja mērķgrupas

- Vietējie un ārvalstu tūristi, ikdienas muzeja apmeklētāji - kultūrvēstures un piedzīvojumu tūrisma cienītāji, kas vēlas saņemt 15.-17.gs. kultūrvēsturiskas ievirzes programmu.
- Mācību iestāžu audzēkņi, kam nepieciešama mācību programmas padziļināta apgūšana.
- Pētnieki un citi interesenti, kuriem nepieciešama muzeja pētnieciskā darba rezultāti.
- Bauskas pilsētas un novada iedzīvotāji kā potenciālie augstas kvalitātes kultūras pasākumu apmeklētāji.

- Bauskas pilsētas un apkārtnes uzņēmumi, kas sniedz pakalpojumus Bauskas pils muzeja piesaistītiem tūristiem.
- Uzņēmēji, kas specializējušies viduslaiku atribūtikas, suvenīru, muzejisku priekšmetu repliku izgatavošanā un tirdzniecībā.
- Konferenču un semināru dalībnieki un organizatori, kuri izmanto muzeja konferenču zāli, kafējnīcu, radošo rezidenci un muzeja pakalpojumus brīvā laika pavadīšanai.
- Mākslinieki, mūziķi, kuri izmanto muzeja radošo rezidenci.
- Kultūrvēsturiska satura izrāžu, koncertu, un festivālu rīkotāji un apmeklētāji.
- Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmijas studenti seno instrumentu spēles apguvē un vokālisti.

2.2. Apmeklētājiem piedāvātie pakalpojumi, izglītojošās tēmas

Ekskursijas:

- pārskata ekskursijas latviešu, krievu, angļu valodās;
- tematiskās ekskursijas latviešu, krievu, angļu valodās;
- audiogids „Pils vēstures ekspozīcijā”, “Pils interjeri iekārtojuma ekspozīcijā” un tematiskajās izstādēs “Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”, „Bauskas pils-militārs nocietinājums” latviešu un angļu valodās.

Muzejpedagoģiskās programmas:

- “Deju stunda galmā”;
- “Ģērbšanās kultūra Kurzemes un Zemgales hercogistē”;
- „Galma sadzīves kultūra 16.gs.beigas – 17.gs.sākums”;
- „Vecā naudas maka stāsts”;
- Nodarbības – 15.-17.gs. galma dejās un mūzikā;
- “Renesanses laika spēles”;
- “Apgaismojums Renesanses pilī”;
- “Kara māksla 17.gs”.

Lekcijas:

- Bauskas pils būvvēsture;
- Bauskas pils vēsture;
- Arheoloģiskie izrakumi Bauskas pilī;
- Bauskas pils sgrafito dekoratīvā sienu apdare;
- Livonijas ordeņa Bauskas cietokšņa drupu konservācija;
- Kurzemes un Zemgales piļu attēlojums vēsturiskajos skatos un plānos.

Konsultācijas:

- Izrakstu un krājuma kartotēkas;
- krājuma priekšmetu, arhīva materiālu izsniegšana pētniecībai.

Telpu īre:

- Koncertu – konferenču zāle, hercoga zāle, pilskunga zāle, kafējnīcas telpas, gultasvietas radošajā rezidencē, pilsdrupu pagalms, jaunās pils pagalms, muzeja teritorija ārpus pils.

Inventāra īre:

- Attēlu projicēšanas komplekts (klēpjdatore, planšete, projektor, LED ekrāns, dator, galds), galdi, galdauti, audio iekārta, svečturi, goda krēsli

2.3. Pasākumi, kurus muzejs organizē savās telpās

2.3.1. Tradicionālie pasākumi

Senā dzīvesveida skola. Pasākumu cikls Bauskas pils muzejā notiek kopš 2010.gada. Tā ietvaros apmeklētājiem dota iespēja apgūt dažādas seno amatu prasmes par Bauskas pils pastāvēšanas laika cilvēku dzīvesveidu, sadzīves kultūru, zinātni un atklājumiem. Atsevišķu tēmu izklāstā tiek veidotas ekspresizstādes, izmantojot gan Bauskas pils muzeja krājuma priekšmetus,

gan deponētos priekšmetus no citiem muzejiem vai privātpersonām. Pasākumam sagatavotie tematiskie lekciju materiāli pēc tam tiek adaptēti gan pārskata ekskursiju tekstos, pielāgojoties dažāda vecuma un interešu auditorijām, gan jaunu muzejpedagoģisko programmu sagatavošanā.

Paukošanas turnīrs “Ius gladii” (Zobena tiesības). Floretes paukošanas turnīrs tiek organizēts sadarbībā ar profesionāliem paukotājiem. Šis ir unikāls pasākums starptautiskā mērogā, jo tajā piedalās dažādu valstu sportisti. Sacensības notiek vēsturiskā vidē – pilī. Paukotāji turnīra laikā cīnās par sirdsdāmas labvēlību un ceļojošo balvu. Starp cīņām, atbilstoši renesanses laika turnīru kārtībai, tiek sniegti priekšnesumi, piemēram, senās dejas, mūzika, cirka demonstrējumi, akrobāti, ugunssplāvēji utt. Bezmaksas pasākums. Pirmais paukošanas turnīrs notika 2014.gadā.

Radošās rezidences. Rezidences mērķis ir atbalstīt jaunradi mūziķiem, aktieriem, māksliniekiem un citu radošo profesiju pārstāvjiem, senatnes pētniekiem, restauratoriem un konferenču dalībniekiem Bauskas pilī. Pieejamās telpas: vienvietīgi, divvietīgi un trīsvietīgi numuriņi nakšņošanai, kuros var uzņemt 12 viesus, papildus telpas apspriedēm, nodarbībām un meistarklasēm, kā arī zāle mēģinājumiem un koncertiem. Rezidences noslēgumā tiek organizēts bezmaksas mūziķu ģenerālmēģinājums, kuru var apmeklēt ikviens interesents. Tā ir pieejama kopš 2015.gada. Ikgadēji šīs telpas izmanto arī citi radošo profesiju pārstāvji - gleznotāji, fotogrāfi, restauratori, seno deju grupas utt.

Sadarbība ar Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Senās mūzikas katedru. Bauskas pils muzejs kā projekta partneris piedalījās pārrobežu projektā ar Raudondvaris muižu, Lietuva 2021.g.-2022.g. “Vēsturiskais ceļš: Raudondvaris-Bauska”. Projekta ietvaros Bauskas pils muzejam tika izgatavotas 3 vēsturisku instrumentu kopijas: ērģeļpozitīvs, dubultais virdžināls (prototips - *Flāmu meistara Joannes Ruckers 1623.g. izgatavotais dubultais virdžināls, kas glabājās Virtembergas federālās zemes muzejā „Mūzikas māja” Štutgartē*), Nirnbergas arfa (prototips - *~1530.gada Nirnbergas arfa, atrodas Germanisches Nationalmuseum Nirnbergā*). Kopš 2022.gada senās mūzikas studenti brauc dubultā virdžināla un ērģeļu pozitīva spēles apgūvē, sniedzot bezmaksas koncertus interesentiem. Papildus instrumenta spēlei muzejs studentiem piedāvā seno deju meistarklases. Bauskas pilī tiek organizēti Senās mūzikas katedras studentu eksāmeni.

Ziemassvētku balle Livonijā. Apmeklētājiem ir iespēja iejusties 15.gs. beigās-16.gs. sākumā Melngalvju brālības Ziemassvētku balles atmosfērā - mācīties laikmetam atbilstošas dejas, liet laimi no vaska un baudīt cienastu, kādu Melngalvju brālības biedri lika galdā, uzzināt par Ziemassvētku svinēšanas tradīcijām pirms vairāk nekā 500 gadiem.

2.3.2. Pārējie pasākumi

Kinovakari Bauskas pilī. Tiek demonstrētās filmas, kas tematiski saistītas ar Bauskas pils pētāmo vēsturisko periodu, kā arī pasaku filmas un animācija bērnu auditorijai. Pirms un pēc kino seansa tiek sagatavota neliela tematiska, izzinoša aktivitāte, balstoties uz filmā aplūkoto sižetu.

Senās un romantiskās mūzikas koncerti. Profesionālu mūziķu koncertiestudējumi.

Konferences par kultūras mantojuma saglabāšanas tēmām.

2.4. Muzeja priekšmetu, ekspozīciju un izstāžu izmantošana izglītojošā darbā

Ekspozīciju un izstādes, kas tiek izmantotas izglītojošajā darbā:

- ekspozīcijas: „Pils vēstures ekspozīcija”, „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcija”, digitālā ekspozīcija “Bauskas pils būvvēsture”, „Brīvdabas militārā ekspozīcija”;
- tematisko izstādes: “Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”, „Bauskas pils - militārs nocietinājums”, Pils dekoratīvo akmenskalumu kolekcija;
- Livonijas ordeņa pils cietokšņa drupas, skatu laukums Centrālajā tornī un ainavu taka Mēmeles stāvkraстā.

Muzeja priekšmetu izmantošana izglītojošajā darbā:

- iepazīšanās ar neekspozētajiem Numismātikas kolekcijas priekšmetiem izglītojošajā programmā “Vecā naudas maka stāsts”;
- „Senā dzīvesveida skolas” ekspresizstādēs eksponētie muzeja krājuma priekšmeti;
- palīgkrājuma oriģinālo priekšmetu kopijas vai atdarinājumi, kas tiek izmantoti izglītojošo programmu norišu vajadzībām.

2.5. Muzejisku priekšmetu iegādāšana un to izmantošana izglītojošā darbā

Muzejiskus priekšmetus muzejs iegādājas ekspozīciju un tematisko izstāžu papildināšanai, kuras savukārt izmanto apmeklētāju izglītošanai. Iegādātie priekšmeti galvenokārt paredzēti apskatei.

Izglītojošām programmām tiek iegādāti vai tiek izgatavoti kvalitatīvi 16.-17.gs. priekšmetu atdarinājumi, kurus atļauts izmantot:

- “Ģērbšanās kultūra Kurzemes un Zemgales hercogistē” – 17.gs. augstmaņu sieviešu un vīriešu kostīmi, ko iespējams uzģērbt.
- „Galma sadzīves kultūra 16.gs.beigas – 17.gs.sākums” – Bauskas pils arheoloģisko izrakumu trauku kopijas un galda piederumi, „holandiešu” pīpes replikas, bronzas svečturu kopijas, vēsturisku kostīmu atdarinājumi programmas vadītājiem.
- „Vecā naudas maka stāsts” - vēsturisku kostīmu atdarinājums programmas vadītājam, naudas maka ādas replika.
- Nodarbības – 15.-17.gs. galma dejās un mūzikā - vēsturiska kostīma atdarinājums vadītājam
- “Renesanses laika spēles” – spēļu galdiņu „Solo Noble”, Lielais sešinieks, Dzirnava, Deviņvīru Moriss, Marienbāde un dambrete replikas; aitu potīšu spēļu kauliņi; spēļu kāršu replikas.
- “Apgaismojums Renesanses pilīs” – lukturu replikas.
- “Kara māksla 17.gs” – musketes ar aprīkojumu replika.

2.6. Izglītojošā darba veicēji

Pārskata ekskursijas vada 3 muzeja speciālisti:

- muzejpedagoģe (latviešu, angļu, krievu valodās),
- zinātniskā un izglītojošā darba nodaļas vadītāja (latviešu un angļu valodās),
- galvenā krājuma glabātāja (latviešu, krievu valodās),
- krājuma nodaļas vadītājs (latviešu un krievu valodās),
- 3 ārstata gidi, individuālā darba veicēji, kurus muzeja speciālisti ir apmācījuši (latviešu, angļu, krievu valodās).

Muzejpedagoģiskās programmas vada 2 muzeja speciālisti:

- muzejpedagoģe (latviešu, angļu un krievu valodās) – vada 7 programmas,
- Zinātniskā un izglītojošā darba nodaļas vadītāja (latviešu un angļu valodās) – vada 2 programmas,
- 2 ārstata gidi, individuālā darba veicēji, kurus muzejs ir apmācījis (latviešu, angļu un krievu valodās) – vada 3 programmas.

Visiem izglītojošā darba veicējiem ir pieredze ekskursiju vadīšanā, prasme strādāt ar dažādām mērķauditorijām un pielāgoties tām. Nepārtraukti tiek papildinātas zināšanas ar jaunākajiem pētījumiem.

2.7. Muzejs un vietējās sabiedrības dzīve

- Bauskas pils seno deju grupā "Galms" dalībnieki ir Bauskas novada iedzīvotāji, kuri iesaistās ne tikai koncertuzvedumu iestudēšanā, bet arī citos muzeja organizētajos pasākumos kā brīvprātīgie.
- Atsevišķos pasākumos Bauskas pilī kā brīvprātīgie līdzdarbojas vietējo amatieru dalībnieki.
- Bauskas pilī koncertē un izstādes rīko Bauskas novada mākslas un mūzikas skolu audzēkņi.
- Bauskas pilī tiek apbalvoti Bauskas novada labākie uzņēmēji un sportisti.
- Bauskas pilī tiek uzņemtas Bauskas novada sadarbības partneru un viesu delegācijas.
- Bauskas pilī tiek organizēti Bauskas novada iestāžu rīkoti semināri un konferences.
- Bauskas pils muzejs sadarbojas ar pārējiem novada muzejiem - Rundāles pils muzeju, Bauskas muzeju, Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāli.
- Bauskas pils muzejs sadarbojas ar Bauskas vecpilsētas biedrību.

2.8. Izglītojošo pasākumu norises vietas

- Darbam ar publiku ir atvēlēta Ceremoniju zāle (157m²). Gadījumos, kad jānodrošina paralēli vairāku programmu norises, tiek izmantota arī Hercoga zāle (138m²).
- Muzejpedagoģisko programmu inventārs tiek glabāts atsevišķā telpā un aizņemts uz konkrēto norises vietu, kad tas nepieciešams.
- Programma "Ģērbšanās kultūra Kurzemes hercogistē" noris izstādes "Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620" telpā (87m²).
- Programma "Galma sadzīves kultūra 16.gs.b.-17.gs.sāk." noris Bauskas pils muzeja velvju telpās (169,4m²),
- Programmas "Apgaismojums renesanses pilī" pirmā daļa noris „Pils interjera iekārtojuma ekspozīcijā” un „Pils vēstures ekspozīcijā”. Otrā daļa – Jaunās pils daļas pagalmā un velvju telpās (169,4 m²).
- Programma "Kara māksla 17.gs." noris „Brīvdabas militārajā ekspozīcijā”, izstādē "Bauskas pils – militārs nocietinājums" un Jaunās pils daļas pagalmā.

2.9. Aptaujas par izglītojošo darbu, kas veikta portālos Facebook un „Draugiem” 2024.gada decembrī rezultāti:

Aptaujā piedalījās 130 respondenti, no kuriem 98% apmeklējuši Bauskas pils muzeju. 28% apmeklējuši muzeju, lai iepazītos ar ekspozīcijām, 21% - lai apmeklētu pasākumus, 19% - lai pavadītu brīvo laiku, 6% - korporatīvos pasākumos. Pakalpojumu cena apmierina 66% aptaujāto, drīzāk apmierina 24%, drīzāk neapmierina 8%. Koncerti apmierina 50% aptaujāto, drīzāk apmierina 29%, 17% respondentu atzīst, ka viņiem ir grūti spriest par šo faktoru. „Senā dzīvesveida skola” apmierina 52% aptaujāto, drīzāk apmierina 17%, “grūti spriest” 28%. Izstādes apmierina 70% aptaujāto, drīzāk apmierina 15%, “grūti spriest” 13%. Gidu pakalpojumi apmierina 56% apmeklētāju, drīzāk apmierina 12%, konkrētu atbildi nav varējuši sniegt 30%. Izglītojošās programmas apmierina 54% apmeklētāju, drīzāk apmierina 15%, “grūti spriest” 28%.

3. Izglītojošā darba novērtējums

3.1. Ekskursijas

- **Pārskata ekskursijas.** Vēstījums par Bauskas pils vēsturi un arhitektūru, apskatot pili kā 15-17.gs. būvi un izmantojot „Pils vēstures ekspozīciju”, „Pils interjera iekārtojuma ekspozīciju” un tematiskās izstādes "Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620", „Bauskas pils - militārs nocietinājums" un digitālo ekspozīciju „Bauskas pils būvetapi”. Stāstījums tiek piemērots grupas vecumam un interesēm, piemēram, sadzīvi, fortifikāciju, arhitektūru, mākslu, sadzīvi u.tml. Ekskursijas vada muzeja speciālisti un apmācītie ārstata gidi.

- **Tematiskās ekskursijas.** Iepriekš piesakot, tiek vadītas ekskursijas par konkrētām tēmām, piemēram, Bauskas pils fasāžu apmetuma dekoratīvā apdare (sgrafito), Bauskas pils būvvesture, pils interjeri, tērpu vēsture, 15.-17.gs ieroči, Livonijas ordeņa cietoksnis, 16.-17.gs. sadzīves kultūra, u.tml. Ekskursijās izvēlētajai tēmai tiek pielāgots ekskursijas maršruts un stāstījums par atbilstošiem eksponātiem ekspozīcijās un tematiskajās izstādēs. Tematiskās ekskursijas vada tikai muzeja speciālisti.
- **Audiogids.** Apmeklētāji audiogidu var izmantot „Bauskas pils interjera iekārtojuma ekspozīcijā”, „Pils vēstures ekspozīcijā” un tematiskajās izstādēs “Tērps un rotas Kurzemes hercogistē 1561-1620”, „Bauskas pils - militārs nocietinājums” latviešu un angļu valodās.

3.2. Muzejpedagoģiskās programmas un citi pasākumi

- **“Deju stunda galmā”.** Dalībnieki tiek iepazīstināti ar Kurzemes-Zemgales hercogistes galma kultūru un kopā ar vēsturiskajā kostīmā ģērbtu programmas vadītāju apgūst vairākas renesanses laika dejas.
- **“Ģērbšanās kultūra Kurzemes un Zemgales hercogistē”.** Dalībnieki tiek iepazīstināti ar modi, ģērbšanās kārtību un manierēm Kurzemes hercoga galmā 16.gs. beigās un 17.gs. sākumā. Programmas otrajā daļā dalībnieki apģērbj kādu no grupas dalībniekiem manierisma perioda galma dāmas un kunga kostīmā.
- **„Galma sadzīves kultūra 16.gs.beigas-17.gs.sākums”.** Dalībnieki līdzdarbojas visās aktivitātēs, iepazīst galminieku brīvā laika kavēkļus – rotaļas, galda spēles, pils pastāvēšanas laika modi, ģērbšanās kārtību, manieres, dejas un mūziku. Programmas laikā sniegta iespēja renesanses laika atmosfērā baudīt attiecīgā laika mielastu. Programmas norisē iesaistītais personāls ir vēsturiskos kostīmos. Programmā tiek izmantoti vēsturisku trauku atdarinājumi.
- **„Vecā naudas maka stāsts”.** Programma norit divās daļās: pirmajā daļā dalībnieki tiek iepazīstināti ar naudas vēsturi, otrajā daļā grupas dalībnieki kopā ar vēsturiskā kostīmā ģērbtu programmas vadītāju praktiski apgūst depoziņa veidošanas pamatus, preču maiņas sistēmu, iejūtas naudas auglētāja tēlā.
- **“Renesanses laika spēles”.** Muzejpedagoģiskās nodarbības laikā tiek izspēlētas dažādas spēles un rotaļas, uzzināta to izcelšanās vēsture. Nodarbības laikā dalībnieki izmanto Bauskas pils arheoloģiskajos izrakumos atrastās stratēģiskās spēlēs “Dzirnavas” kopiju, kociņspēli “Marienbāde”, 33 stikla lodīšu galda spēli “Solo noble” u.c. spēles. Veiklību un precizitāti dalībnieki attīsta viduslaikiem raksturīgās rotaļās, kurās tiek izmatoti aitu potīšu kauli, lazdu rieksti un rupja auduma maisi.
- **“Apgaismojums renesanses pilī”.** Programmas norise ir paredzēta ziemas tumšajā periodā no novembra līdz februārim. Pirmajā daļā dalībnieki ar vēsturisku lukturu replikām rokās, kuros ir iedegtas sveces, dodas ekskursijā pa Bauskas pils interjeru un vēstures ekspozīciju, apskatot 16.-17.gs apgaismes ķermeņus, pievēršot uzmanību apgaismes ķermeņu izvietojumam, gaismas refleksijai, utt. Praktiskajā daļā tiek iegūta uguns ar kramu, tās pārņemšana uz ogļu trauku. Tiek veikti eksperimenti ar dažāda sastāva svecēm un eļļas lampām, rakstīšana ar zoss spalvu, lasīšana sveces gaismā kā arī līdzdarbošanās ēnu teātrī un galda spēlēs.
- **“Kara māksla 17.g.”.** Programmas dalībnieki tiek iepazīstināti ar Bauskas pili kā militāru nocietinājumu, iepazīstinot ar nocietinājumiem un to pārbūvēm, izmantotajiem uguns šaujamajiem ieročiem - lielgabaliem un mortīrām, apskatot eksponētos ieročus – dažādu mehānismu pistoles, musketi un tās aprīkojumu, arkebūzu, kā arī 17. gs. artilērista un musketiera tērpu rekonstrukcijas. Praktiskajā daļā – aktivitātes ar musketes repliku un šaujampulvera izgatavošana.
- **Nodarbības – 15.-17.gs. galma dejās un mūzikā.** Kopš 2007.gada Bauskas pilī darbojas seno deju grupa “Galms”. Dalībnieki apgūst renesanses deju soļus un gatavo koncertuzvedumus, sadarbojas ar senās mūzikas izpildītājiem. Priekšnesumi tiek sniegti

kvalitatīvās 16.-17.gs. tērpu replikās. Deju grupa piedalās muzeja rīkotajos pasākumos – paukošanās turnīrā “Ius gladii” (Zobena tiesības), Starptautiskajā muzeju naktī u.c.

4. Apmeklētāju ērtību izvērtējums

4.1. Ērtības apmeklētājiem

- Lifts cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
- Ieejas panduss cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
- Invalīdu ratiņu augstumam piemērotas metāla margas pie muzeja ieejas pandusa.
- Pārvietojami pandusi pils eksterjerā un interjerā, lai varētu brīvi pārvietoties ar invalīdu ratiņiem.
- Labierīcības, kas pielāgotas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un bērnu pārtinamo galdiņu.
- Trauksmes sirēnas.
- Mirgojoša avārijas signalizācija.
- Atsauksmju grāmata.
- Iespēja iegādāties un no muzeja kases nosūtīt pastkartes.
- Garderobe.
- Ekspozīciju un zāļu uzraugi ģērbusies atbilstoša laikmeta kostīmos.
- Muzeja suvenīru veikals, kurā tiek pārdoti suvenīri, tematiskā literatūra, vēsturisku trauku, pīpju replikas no Bauskas pils muzeja arheoloģiskā materiāla.
- Muzeja kasē ir iespējams norēķināties gan skaidrā naudā, gan ar maksājuma karti.
- Kafijas/tējas/šokolādes un uzkodu automāti.
- Muzejs ir pieejams apmeklētājiem ārpus tradicionālā darba laika (svētku dienas, brīvdienas, pēc plkst.17:00). Tūrisma sezonas laikā (maijs-septembris) muzejs ir atvērts apmeklētājiem katru dienu no 9:00-19:00, oktobrī no 9:00-18:00, bet ziemā (novembris – maijs) katru dienu no 11:00-17:00. Ziemas sezonā, pirmdienās muzejs slēgts.
- Ieejas maksas atlaides bērniem līdz 7 gadu vecumam, Latvijas bērnu namu un speciālo izglītības iestāžu audzēkņiem, Bauskas novada skolu audzēkņiem, organizētu apmeklētāju grupu (virs 15 personām) vadītājiem, ICOM kartes īpašniekiem, Latvijas muzeju darbiniekiem, Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas biedriem, plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā, muzeja popularitāti veicinošu vizīšu organizatoriem, Starptautiskās muzeju nakts pasākumu apmeklētājiem, apmeklētājiem Starptautiskajā muzeju dienā 18.maijā.
- Īres maksas atlaides muzeja specifikai atbilstošu kultūrizglītojošu pasākumu organizatoriem, muzeja sadarbības partneriem un atbalstītājiem, Bauskas novada pašvaldībai un skolām.

4.2. Muzeja tuvumā esošās ērtības:

- Auto stāvlaukumi 200 m, 300 m un 700 m no pils.
- Skatu platforma uz Mūsas upes tilta ar skatu uz Bauskas pili.
- Dabas taka gar Mēmeles upes krastu, kura noslēdzas pie Bauskas pils.

4.3. Apmeklētāju aptauja par ērtību nepieciešamību

Aptaujā piedalījās 130 respondenti. 37% aptaujāto atzīst, ka Bauskas pils muzeja darba laiks muzeja apmeklējumu neietekmē, 22% atzīst, ka drīzāk ietekmē, bet 19% atbildējuši, ka drīzāk neietekmē. Atrašanās un vietas pieejamības faktors muzeja apmeklējumu neietekmē 25% apmeklētāju, 25% atzīst, ka drīzāk ietekmē. 24% atzīst, ka ietekmē, 22% tas drīzāk neietekmē. Personāla attieksme ietekmē 38% apmeklētāju, drīzāk ietekmē 21%, neietekmē 16%, ļoti ietekmē 13%. Informācijas pieejamība ietekmē 41% apmeklētāju, 21% atzīst, ka ļoti ietekmē, 17% drīzāk ietekmē, 11% neietekmē nemaz. Piedāvātie pasākumi izvēli viesoties muzejā ietekmē 43%, drīzāk ietekmē 20%, 19% atzīst, ka ļoti ietekmē. Reklāmas faktors apmeklēt muzeju ietekmē 45% apmeklētāju, drīzāk ietekmē 20%, ļoti ietekmē 19% respondentu.

5. Izglītojošā darba problēmas un prioritātes

5.1. Izglītojošā darba problēmas

- Muzejpedagoģiskajām programmām nepieciešamie rekvizīti neatrodas norišu telpās pastāvīgi.
- Liels muzeja speciālistu noslogojums ekskursiju un programmu vadīšanā.
- Dažkārt trūkst gidi un programmu vadītāji svešvalodās.
- Semināru, konferenču, vairāku muzejpedagoģisko programmu norise vienlaikus traucē pārējos muzeja apmeklētājus.
- Skolēnu grupās dažkārt ir liela vecumu amplitūda, kas apgrūtina programmu un ekskursiju vadīšanu.
- Reizēm ekskursijas jāvada bilingvāli, jo auditorija sastāv no dažādu valodu pratējiem.
- Ekskursiju grupu lielais skaitliskais sastāvs (50 cilvēki autobusā) neatbilst telpu kapacitātei.

5.2. Izglītojošā darba prioritātes

- Izveidot jaunu muzejpedagoģisko programmu pirmskolas un jaunāko klašu skolēniem ziemas mēnešiem - "Gatavošanās Ziemassvētkiem pili".
- Izveidot jaunu muzejpedagoģisko programmu "Medicīna un higiēna 16.-17.gs.". Programma, kas ir aktuāla starpdisciplināru mācību priekšmetu apguvē izglītības iestādēs.
- Izveidot jaunu muzejpedagoģisko programmu „Renesanses un manierisma mākslas stili Bauskas pils arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā”.
- Gidu kvalifikācijas un atraktivitātes paaugstināšana, apmācot individuālā darba veicējus.
- Izveidot audiogidu ekskursijai Livonijas ordeņa Bauskas cietokšņa drupās.
- Atsākt seno deju grupas "Galms" darbību un iestudēt koncertuzvedumus.
- Ieviest darba lapas par Bauskas pils muzeja ekspozīcijām skolēnu ekskursiju grupām.

5.3. Darbības spējas uzlabošanas pasākumi 5 gadiem

- Piesaistīt ārstata gidus muzejpedagoģisko programmu un ekskursiju vadīšanā vairākās valodās.
- Piesaistīt projektu finanšu līdzekļus muzejpedagoģisko programmu rekvizītu izgatavošanai.
- Atsākt seno deju grupas "Galms" darbību, iestudēt koncertuzvedumus, apmācīt dalībniekus renesanses laika manierēs, etiķetē, iesaistīt muzeja aktivitātēs kā brīvprātīgos.
- Iegādāties jaunu audio gida komplektu (audio gida ierīce, uzlādes ierīce, austiņas ar galvas stīpu) ierakstītas informācijas atskaņošanai.
- Iegādāties gida audio sistēmu (raidītājs, uztvērējs, uzlādes ierīce) gida stāstījuma pārraidīšan

III Mārketinga

1. Mārketinga darba mērķis

Popularizēt Bauskas pili, kas mūsdienās vienīgā Latvijas piļu arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā pārstāv ziemeļu renesanses un manierisma mākslas stilus, un Bauskas pils muzeju, kas, veidojot pils vēsturei un arhitektūrai atbilstošas ekspozīcijas, stāsta par pili kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas ordeņvalsts un Kurzemes hercogistes vēsturi.

2. Mārketinga darba raksturojums

2.1. Mārketinga pasākumu vēstījums

Muzeja galvenie darbības virzieni ir Bauskas pils izpēte, restaurācija, rekonstrukcija, aprūpe, muzeja krājuma komplektēšana un zinātniskā izpēte, ekspozīciju un izstāžu veidošana,

tūristu uzņemšana, sabiedrības izglītošana, informēšana, konsultēšana, ekskursiju vadīšana, tematisko sarīkojumu, semināru organizēšana, zinātniski pētniecisko darbu izstrāde, komunikācija ar dažādām sabiedrības grupām un citiem muzejiem.

Galvenais un svarīgākais Bauskas pils muzeja apskates objekts ir pati pils - tās arhitektūra un rekonstruētie interjeri.

Ziemeļu korpusa otrā stāva anfilādē un ziemeļaustrumu tornī iekārtota „Bauskas pils interjeru iekārtojuma ekspozīcija”. Dienvidu korpusā, atbilstoši telpu sākotnējai funkcijai, eksponētas vairākas saimnieciska rakstura telpas – virtuve, vārtu sardzes istaba, saimes telpa, zirgu stallis, kā arī pilskunga apartamenti un ceremoniju zāle.

Pils austrumu korpusa otrā stāva zālēs izveidota „Bauskas pils vēstures ekspozīcija”, dienvidaustrumu tornī tematiskās izstādes „Tērps un rotas Kurzemes hercogistē (1561-1620)” un „Bauskas pils – militārs nocietinājums”.

Bauskas pils atrodas gleznainā vietā uz zemes strēles, kur saplūst Mūsas un Mēmeles upe, un veidojas Lielupe. Celtne ir vienīgā daļēji saglabājusies Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru rezidence, kā arī vienīgais arhitektūras piemineklis Latvijā, kas ilustrē manierisma laika piļu arhitektūras un lietišķi dekoratīvās mākslas izpausmes Kurzemes hercogistē.

Bauskas pils muzejs organizē tematiskus pasākumus, koncertus, izrādes, kuru saturs un pasniegšanas veids atbilst pils pastāvēšanas laika tradīcijām. Ir izveidotas muzejpedagoģiskas programmas, kurās apmeklētāji līdzdarbojoties izzina 16.- 17.gs. modi, apģērba valkāšanas īpatnības, deju soļus, rotaļas, spēles, kulinārijas vēsturi:

- muzejpedagoģiskā programma „Deju stunda galmā” (ar renesanses laika deju mācīšanu);
- muzejpedagoģiskā programma „Ģērbšanās kultūra Kurzemes hercogistē” (ar renesanses laika kostīma demonstrēšanu);
- muzejpedagoģiskā programma “Vecā naudas maka stāsts”;
- muzejpedagoģiskā programma “Apgaismojums renesanses pilī”;
- muzejpedagoģiskā programma “Renesanses laika spēles”;
- muzejpedagoģiskā programma “Kara māksla 17.gs.”;

Bauskas pils muzejā regulāri notiek senās mūzikas koncerti un Senā dzīvesveida skolas pasākumi, kuru laikā apmeklētājiem ir iespēja apgūt dažādas seno amatu prasmes un gūt priekšstatu par Bauskas pils periodam atbilstoša laika cilvēku dzīvesveidu, sadzīves kultūru, zinātni un atklājumiem.

2.2. Mārketinga aktivitātēm paredzētie resursi

Mārketinga aktivitāšu īstenošanai tiek izmantoti: cilvēkresursi (vecākais komunikācijas speciālists, kurš nodrošina mārketinga aktivitātes), finanšu resursi (muzeja mārketingam plānotā budžeta ietvaros), kuru pamatā izmanto afišu un bukletu drukāšanai, reklāmu izvietojšanai mēdijos un saziņas resursi (elektroniskās saziņas līdzekļi, tradicionālie un netradicionālie mediji, drukāti laikraksti, žurnāli, avīzes, radio, televīzija, sociālie tīkli).

2.3. Muzeja un muzeja piedāvājuma reklāmas paņēmieni

2.3.1. Reprēzentācijas materiāli

Tiek veidoti muzeja piedāvājuma bukleti, kā arī Bauskas pils muzeja piedāvājums ir iekļauts Bauskas tūrisma informācijas centra izdotajos bukletos, ceļvežos un tūrisma kartēs. Suvenīri tiek veidoti atbilstoši Bauskas pils vizuālajam tēlam un laika periodam, ko tā pārstāv.

2.3.2. Tiešā reklāma

Tiešās mārketinga aktivitātes Bauskas pils popularizēšanā tiek realizētas sadarbībā ar citām iestādēm un organizācijām. Valsts līmenī – Kultūras ministrija, Latvijas Muzeju biedrība, Latvijas Tūrisma attīstības valsts aģentūra, reģionālā mērogā – Zemgales tūrisma asociācija, Zemgales reģiona tūrisma informācijas centri, vietējā – Bauskas tūrisma informācijas centrs, Bauskas novada pašvaldība. Izmantojot sadarbības partneru informatīvos kanālus, ir iespēja satikt potenciālo muzeja pakalpojuma lietotāju. Sniegt informāciju nepastarpinātā veidā iespējams,

piedaloties konferencēs, semināros, starptautiskās tūrisma izstādēs - gadatirgos Latvijā un ārvalstīs.

2.3.3. Žurnālistu un tūroperatoru vizītes

Ārvalstu un Latvijas mediji un tūrisma organizatori tiek iepazīstināti ar muzeju un pili sniegtajiem pakalpojumiem.

Muzeja piedāvājums tiek reklamēts ar muzeja mājaslapas www.bauskaspils.lv un ar sociālo tīklu palīdzību (draugiem.lv, facebook.com, instagram.com).

2.3.4. Pasākumu reklāma

Muzeja pasākumiem tiek veidota afiša un sagatavotas preses relīzes, ko izsūta muzeja e-pastu datubāzei un medijiem. Reizēm pasākumiem sociālajos tīklos tiek organizēti konkursi, kuru ietvaros var iegūt ielūgumu uz reklamēto pasākumu. Tālāk muzeja publicitāte atkarīga no žurnālistu labvēlības, ziņas aktualitātes un vēlmes publicēt vai nepublicēt ziņu drukātajos un elektroniskajos medijos (Kultūras diena, Tvnet.lv, Delfi.lv, "Latvijas Avīze", laikraksts "Bauskas Dzīve" un citi mediji). Raksti par norisēm Bauskas pils muzejā regulāri tiek publicēti Bauskas novada pašvaldības izdotajā laikrakstā "Bauskas novada vēstnesis".

2.4. Tirgus izpēte

Regulāri tiek vākta, apkopota un analizēta informācija par muzeja apmeklētājiem, veikts mediju monitorings. Lai izprastu muzeja apmeklētāju vēlmes 2024. gada nogalē tika veikta muzeja apmeklētāju anketēšana. Muzejā ir iekārtota viesu atsauksmju grāmata. Tiek analizētas apmeklētāju atsauksmes internetā (google.com, facebook.com u.c.), tāpat sociālajā vidē tiek veidota komunikācija ar apmeklētājiem un potenciālajiem muzeja viesiem. Tiek apkopota un analizēta kasieru un apkalpojošā personāla pieredze ar apmeklētājiem ikdienas darbā. Izveidots kases termināls, kurš datorizēti uzkrāj informāciju par muzeja apmeklējumiem. Informāciju, pielietojot filtrus, iespējams izmantot, lai analizētu muzeja apmeklējumu statistiku pa gadiem, mēnešiem, dienām un stundām.

2.5. Sadarbības partneri mārketinga organizēšanā

Bauskas pils muzejs sadarbojas ar tūrisma informācijas centriem, galvenokārt Bauskas tūrisma informācijas centru, Bauskas novada pašvaldību, LIAA (Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūra), Lauku ceļotāju, Latvijas Muzeju biedrību, Baltijas pīļu un muižu asociāciju (*The Association of Castles and Museums around the Baltic Sea*), Zemgales Tūrisma asociāciju, Zemgales plānošanas reģionu, atpūtasbāzes.lv., kā arī ar citiem muzejiem informācijas materiālu izplatīšanā (Bauskas muzejs, Rundāles pils muzejs, Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle, Mežotnes pils un citiem).

3. Mārketinga darba novērtējums

Mārketinga pasākumi ir cieši saistīti ar komunikācijas politiku un komunikācijas mērķi – informēt un izglītēt sabiedrību par Bauskas pils muzeja arhitektūras un kultūrvēsturisko mantojumu pils pastāvēšanas laikā (15.gs.–18.gs. sākums), tā laika sadzīves tradīcijām un pasauli, pilnvērtīgi izmantojot muzeja krājumu, īstenojot tradicionālās un meklējot jaunas muzeja komunikācijas formas, lai nodrošinātu apmeklētāju piesaisti.

Ieguldīts liels darbs sadarbības veidošanai ar dažādām institūcijām un citiem muzejiem, lai popularizētu Bauskas pils muzeju kā konkurētspējīgu tūrisma objektu. Muzeja pakalpojumi ir prezentēti dažādās tūroperatoru, gidu, valsts amatpersonu un vēstniecību vizītēs.

Izveidota mediju, sadarbības partneru un muzeja apmeklētāju kontaktu datu bāze, kas palīdz piesaistīt un informēt apmeklētājus par muzeja organizētajiem pasākumiem.

Muzeja veidotie bukleti un drukātie materiāli ir izplatīti sadarbības partneriem, tūrisma izstādēs Latvijā un ārvalstīs. Kopš 2010. gada ir noslēgti 35 sadarbības līgumi ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, Latvijā, Lietuvā, Dānijā un Igaunijā.

Pieaugusi sociālo tīklu loma sabiedrības informēšanai par muzejā notiekošajiem pasākumiem un muzeja aktualitātēm. Sociālo tīklu konti izveidoti 2010.gadā.

Pēdējo gadu laikā ievērojami ir palielinājusies tūristu plūsma Bauskas pils muzejā.

4. Mārketinga darba problēmas un prioritātes

4.1. Mārketinga darba problēmas

- Dārgas reklāmas izmaksas (drukātie mediji, radio TV, digitālie mediji). Ne vienmēr žurnālisti vēlas publicēt preses relīzes.

4.2 Mārketinga darba prioritātes

- Turpināt veidot ciešu sadarbību ar institūcijām, ar kurām sadarbojamies līdz šim, jo tā ir iespēja piesaistīt dažādas žurnālistu, tūroperatoru vizītes, un būt pamanāmiem dažādos kopējos materiālos – tūrisma ceļvežos, Zemgalē un Latvijā.
- Veidot sadarbību ar tuvākajiem objektiem, kā tas bija, kad tika izdots trīs piļu buklets “Lielupes ielejas dārgumi” (Rundāles pils, Bauskas pils muzejs un Mežotnes pils).
- Uzlabotas tīmekļa vietnes www.bauskaspils.lv izstrāde un ieviešana

5. Darbības spējas uzlabošanas pasākumi 5 gadiem

- Personāla kvalifikācijas celšana, apmeklējot ar mārketingu un tūrisma nozari saistītus seminārus un kursus.
- Tehniskā aprīkojuma uzlabošana – specifisku programmatūru (attēlu, video apstrāde) iegāde.
- Suvenīru piedāvājuma klāsta uzlabošana un papildināšana. Uzņēmēju piesaiste suvenīru klāsta papildināšanai.
- Jaunu bukletu un brošūru izveide.